

AUSTRALIJOS LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

SEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1953 m. vasario /February 21 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 4(115)

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojaus, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

Vasario 16-oji vilties zenkle

Pulgis Andriūšis

SSSR NUTRAUKĖ DIPLOMATINIUS SANTYKIUS SU IZRAELIU

Ryšų su atentatu, įvykdytu vasario 7 dieną Tel Avive prieš Sovietų ambasada, Sov. Rusijos vyriausybė nutarė nutraukti diplomatinis santykius su Izraeliu.

Sovietų Rusijos notijoje, įteiktoje Izraelio pasiuntiniui Maskvoje, sakoma, kad Izraelio vyriausybės apgailestavimas dėl įvykio yra tik veidmainystė, siekianti pridengti anti-sovietinį kriminalą, vykdomą su Izraelio vyriausybės žinia ir pritarimu. Esą, tai įrodoma ir Izraelio spaudos, kuri varant aršią antisovietinę propagandą, o taip pat ir antisovietiškos kalbos kai kurių atstovų Izraelio parlamente.

Komunistai ir jų simpatikai Tel Avive, suruošę demonstraciją simpatizuodami Sovietams, minios buvo apmėtyti akmenimis ir turėjo būti ginami policijos. Kom. partijos sekretorius ir kiti kairiojo sparno vadai aplankė Sovietų ambasadorių ir jam prisiekė, esą draugiški ryšiai Izraelio su Sovietų Rusija turėtų ir toliau tęstis, kol Izraelis taps dalimi "laisvo ir laimingo" pasaulio...

Spauda ir diplomatiniai stebėtojai mano, kad atentatas, įteigti ir nebuvo sufabrikuotas pačių komunistų (tam jie pukiūs meistrai), tai įvyko kaip tik laiku: Sov. Rusijai reikalingas arčiau anti-semitinei akcijai pačioje Rusijoje ir satelitiniuose kraštuose. Neslepianis faktas, jog Sov. Rusija stengsis išplėsti neramumus Artimuose Rytuose. Manoma, kad anti-semitinė akcija anapus geležinės uždangos po šių įvykių dar labiau sustiprėsianti.

PASIRAŠYTAS SUDANO PAKTAS

Vasario 12 dieną Caire tarp Britanijos ir Egipto pasirašytas Sudano paktas, kuriuo, bent šiuo tarpu, baigiamas ginčas tarp Anglijos ir Egipto dėl Sudano ateities.

Pagrindiniai šios sutarties punktai yra šie:

* Nepriklausomą vyriausybę Sudaniečiai gauna po 53 metų bendro anglų ir egiptiečių valdymo;

* laike trijų metų sudaniečiai turi nuspręsti, ar jie nori nepriklausomybės ar prisijungti prie Egipto;

* laike trijų metų apsisprendimo sudaniečiai valdys savistoviai, bet užsienio politika ir krašto saugumo reikalai bus tvarkomi generalinio gubernatoriaus;

* jau sekantį mėnesį numatoma praveisti rinkimus į viso Sudano parlamentą. Atsilikusios pietų Sudano provincijos duos 25% parlamento narių;

* sudaromos trys mišrios komisijos, kurios bendradarbiaus su generaliniu gubernatoriumi, iš kurių viena prižiūrės "Sudanizacijos" eigą. Šis "Sudanizacijos" procesas reiškia, kad trijų metų laikotarpyje anglų ir egiptiečių pareigūnai turi perduoti visą administraciją ir sudaniečių rankas;

* general-gubernatorius (anglas Sir Robert How) bus aukščiausias konstitucinis autoritetas, kol Sudanas gaus visišką nepriklausomybę.

Šia proga pažymėtina, kad Sudanas yra Šiaurės Afrikos dalyje, prie aukštutinio Nylo upės. Susisiekiama su Egiptu ir šiuo metu yra bendrai anglų ir Egipto valdomas.

Egipto premjeras gen. Naguibas šia proga pareiškė, kad sekantis žingsnis bus Sueso kanalo reikalų sutvarkymas. Egiptas nori būtinai išspręsti anglų iš šio kanalo zonos.

* Anglijoje lašinių norma buvo numušta nuo 5 iki 4 uncijų savaitėje viename žmogui.

* Vakarų Vokietijoje leista dvikovos studentams.

* Bostono teismas privertė mokytoją Perry mokėti žmonai "stipendiją", t.y. 25 dolerius per savaitę, iki ši baigs Bostono universitetą.

* Sovietų laikraštis Rytų Vokietijoje "Flugwelt" praneša, kad šioje Vokietijos dalyje sovietai turi 1,260 lėktuvų. Jis pažymi, kad lėktuvų bazės Satelitinės valstybės buvo perkeltos pietų kryptimi.

Rūko uždanga vis žemiau ir žemiau leidžiasi ant mūsų akių. Lietuvos beržynėliai, bažnyčių bokštai, Nemuno šlaitai velkasi užmiršties plėnimis, bėga nuo mūsų vis tolyn ir tolyn. Savybėje, dar ne viešai, jau pasigirsta balsų: — Nepriklausomybė, hm, atvirai šnekanč, gal, kai kam ji ir buvo gera, tik ne visiem...

Tiktai taip atvirai šnekėdami, nė vienas nepaklausiam: o kur gi dabar mes būtumėm, jei Lietuva nebūtų turėjusi nepriklausomybės? Ir toliau šnekėkim atvirai. Sakysime, 1918 metais Lietuva lieka, kaip buvus, Rusijos provincija, kažkeliolikioti sovietinė respublika su visais malonumais. Po ilgų bado ir trėmimo metų, sakysime, prasideda vokiečių — rusų karas ir mes, kurie dabar čia atsiradome, kažkokiu stebuklu tuomet išlikę dar gyvi, 1944 metais bėgame į Vokietiją, sulaukiame santarvinių pergalės, rusų politrukai mus, kaip senus sovietinius piliečius aptvėrė spygliais, o po to grąžina į ten, iš kur jau niekas nebegrįžta. Kai 1945-46 metais, politrukų ir jų sumulkinutų santarvinių daugumi šautuvo buožėmis rusai, lenkais neužsirašę, ukrainiečiai, gudai ir kiti senieji sovietų piliečiai, varomi į vagonus, pjaustėsi gerkles skustuvais, korėsi ant medžių, tai mes, lietuviai dėkijom dangui, jog buvome nepriklausomos valstybės piliečiai. Ir nė vienas kitatautis, net maža ka bendra turėjęs su Lietuva arba net dirbęs jos nenaudai, prašė jam išrašyti lietuvių dokumentą, nes tai buvo gyvybės dokumentas. Net gi apjaukė Vakarų santarvininkai nedrįso mus išduoti budieliams, nes jų sostinėse sėdėjo laisvos Lietuvos įgaliojimai ministeriai.

Kas atsitiko gen. Vlasovo armijos kariams, kurie kovojo su bolševikais kaip Wehrmacht'o talkininkai? Buvo santarvininkų išduoti sovietams ir sovietiška sutvarkyti. Kas atsitiko lietuviams jaunuoliams, kurie prievarta ar savanoriškai muše sovietinį žvėrį rytuose, talkininkaudami vokiečių armijai? Jie Vokietijoje nusimetė uniformas, prisiglaudė lietuvių stovyklose arba iš anapus spygliuotų nelaisvės vielų buvo paleisti dėl to, kad nepriklausomos Lietuvos pasiuntiniai įtikino vyriausybės, jog tai buvo prievartos arba suklaidinimo aukos, jog Lietuvoje vokiečiams neišdegę suorganizuoti atskirus dalinius. Ir tai nesunku buvo padaryti, nes Lietuva nebuvo pridariusi diplomatinį klaidų, nebuvo įsivėlus į kombinacijas su Hitleriu, iki okupacijų tragedijos pasiliko neutrali valstybė.

Rudens purvo aptaškytomis kolonomis pasilieję Vakaruose, greitai pristigome lašinių ir kumpių, bet dvasinės gėrybės, kurias mums davė laisva Lietuva, dar ir iki šiol leidžiame apyvartoti, seniai jau pardavę arklis bei vežimus, seniai jau iš Jungtinių Tautų laivų išbarstyti visose žemės rutulio pakrantėse. Mūsų dailininkai, muzikai, mokslininkai Vokietijoje ir dabar — už devynių marių, už devynių kalnų, savo kvalifikacijomis įrodė, kad jauna Lietuvos valstybė buvo pasiekusi seno

Vakarų pasaulio kultūrinį lygį, valstybių, kurios nepriklausomai gyveno ilgus, ilgus šimtmečius. Nenuostabu tad, kad daugis kraštų, prigludusių mūsų pabėgėliams, jiems pripažino mokslo laipsnius, suteiktus Vytauto Didžiojo universitete. Retas kuris profesorius nedirba savo darbo Amerikoje, Kanadoje ir kitur, išskiriant, dėja, mūsų saulėtąją Australiją.

Norėdami palankiai nuteikti daugeliu atvejų politrukų apdumtus santarvininkus Vokietijoje, ko gi kita galėjom griebtis, kaip savo tautinių ansamblių, meno parodų, koncertų. Per vieną koncertą Amerikos kariams, šeimininku buvo gen. Bedell Smith, kurį čiaurioniečiai smulkiai informavo apie Lietuvą, jis labai domėjosi mūsų likimu, žadėjo prisiminti tas žinias progai pasitaikius, po to šis generolas buvo pasiūstas į Maskvą ministeriu, o dabar prezidentas Eisenhower'is paskyrė karinės žvalgybos viršininku. Dėka mūsų kultūrininkų mes išsigijome daugybę draugų Vakaruose, vokiečių spauda dažnai minėdavo lietuvių chorų, baleto, meno ir muzikos pasirodymus. Dail. V. Jonynas, okupacinės prancūzų valdžios pakviestas, nupiešė Württemberg, Badeno ir Palzo valstybėms pašto ženklus, kuriuos gerai įvertino vokiečiai ir prancūzai. Mes tikrai neturėjom nė menkiausio pagrindo šiuo atveju pavydyti kitų valstybių pabėgėliams ir su pasididžiavimu tardavom, jog esame lietuviai.

Mes kartais mėgstame paleisti gerkles, girdi, Lietuva pylė pinigų kariuomenei, kuri ir šiočia ir tokia ir anokia. Ne, Lietuva pylė pinigų ir ūkio pažangai ir kultūros lygiui kelti. Kad mes Vakaruose pasirodėme ne tik su lašiniams, kumpiams ir spekuliantais, tai turime prisiminti, jog mūsų vyriausybės nesigalėjo nieko kultūrininkams, kaip iš gausybės rago pylėsi stipendijos, tur būt, kas trečias dailininkas, muzikas ir mokslininkas valdžios lėšoms buvo siunčiamas į užsienius pasitobulinti. Kaip mes dabar nustebe pamatėm, kraštai, kur, girdi, medaus ir pieno upės teka, kur aukščiausias pragyvenimo standartas, neturi nei savo tautinės operos, nei valstybinių teatrų nei dailės akademijų, tuos reikalus paliekant labdarybei ir spekuliantams, kurie tautą maitina purvu ir šiukšlėmis. O mūsų Lietuva, žemdirbių kraštis, nesigalėjo pinigų nei akademijoms, nei operai, nei teatrams. Visos Lietuvos vyriausybės suprato, kad remiant kultūrinį gyvenimą, atidengsime savo veidą, ilgainiui pagimdysim genijus, kurie parodys, kas mes esam, kuo mes skiriamės nuo kitų.

Mažam kraštui nelemta išgarsinti savo vardą diplomatija ar karo vadais, bet tik kultūra ir ūkiniu susitvarkymu. Ar kas, sakysime, laukia garsių diplomatų ir narsių karvedžių iš tokios Šveicarijos, Danijos, Norvegijos? Kažkaip net nedera tokių dalykų laukti iš šių kraštų, lyg ant alksnio ieškotum obuolius. Tačiau šie kraštai davė dvasios galiūnus: Pestalozzi, Anderseną, Ibseną, Griegą, šie kraštai pavyzdin-

gai susitvarkę, išvedę nuostabiai gražią demokratiją, kuri žavi net anglosaksus. Dideli diplomatai ir karininkai gimsta per jėgą. Ir Churchill'is staiga pasidarė mažutis, kai iš po kojų išsprūdo jėga, o negabūs Amerikos diplomatai pasidarė gabūs, kai prisikalė ginklų.

Laisvoji Lietuva su nedideliais pakrypimais žengė tiesiu keliu, vykdydama Tautos Himno žodžius "Ir šviesa ir tiesa". Šių dviejų žodžių sukurto vertybės nei rūdija nei kandžių paliečiamos, nei karo bei žudynių nesunaikinamos. Šiuos žodžius vykdydami kūrėme tai, kas vadinama amžinoji Lietuva.

Nekaltinkime vienas kito dėl mus ir visą Rytų bei Centro Europą ištikusios tragedijos, nes kaltindami savo institucijas kaltiname ir patys save. Kaip pasielgė didžioji galybė Prancūzija, 45 milijonų tauta, užpulta vokiečių armijos? 45 milijonai prieš 85 milijonus, tai ne 3 milijonai prieš 200 milijonų. Ir toji Vakarų galybė, kurios diplomatai tarp dviejų karų drebino savo gražiomis kalbomis Tautų Sąjungos rūmų kolonas, teatsilaikė Hitlerio tankams tik porą savičių. Prancūzai paskutinį karą vadina "drôle de guerre", juokinę karu, nes jie net nespejo pamatyti, kaip visa tai įvyko. Pasaulinė galybė Anglija po Diunkerkio, bejėgė, kasdien laukė vokiečių invazijos ir stebėjosi, kodėl ji neįvyko.

Lietuvos okupacija tai buvo katastrofa, kaip žemės drebėjimas, kaip alkano skėrių antplūdis, kaip maras, ir, žinoma, didžiųjų politikos ėjimas. Tai ne nuo mūsų priklausė, pačioje esmėje ne nuo mūsų priklausys ir išvadavimas, ir tik jam prasidėjus, galėsim ir mes, pabėgėliai, aktyviai dalyvauti, ir ne burnojimais, bet krauju ir darbu, už kurį niekas viršvalandžių nemokės.

Prieš 35 metus paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas mus įgalina laisvai susirinkti šičia, tas aktas mus pagimdė, mus užaugino, mus įteisinio pasaulio bendruomenėje kaip laisvos, kultūringos, visur žinomos valstybės piliečius, su dar ir dabar galiojančiu pasu, su diplomatiniais atstovais, su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, su sava spauda, knygų leidyklomis, kultūrininkais, keliais mūsų vardą svetur, su tūkstančiais darbščiu tautiečiais, laukiančiais jau ne be paskelbimo, bet išlaisvinimo laikinai užgrobtos amžinosios Lietuvos. Ir šioji Vasario Šešioliktoji yra pati džiaugsmingiausia, nes, kaip iš politinių įvykių eigos matyti, pavergtųjų tautų išlaisvinimo žygis jau prasideda.

Šiandien mes dėkome mūsų savanoriams, kurių kraujas mums suteikė sąlygas laisvai suklestėti, dėkome žuvusiems nepriklausomybės karuose, dėkome ausrininkams ir varpininkams, pažadinusiems mūsų sąmonę, dėkome nepriklausomybės akto signatarams, dėkome partizanams, nulenkiame galvas merdėjantiems tautiečiams vergų stovyklose, dėkome savo motinai Lietuvai, kuri mus pagimdė.

POTVYNIAI NESILIAUJA

RYTŲ VOKIETIJA BADO IŠVAKARĖSE

Vyriausias Berlyno miesto burmistras prof. Ernst Reuter pareiškė, kad Rytų Vokietija yra bado išvakarėse. Bolševikiško brudo terorizuojami ūkininkai, nepakeldami pyliavų valstybei ir persekiojami, meta savo ūkius ir bėga į Vakarų Vokietiją. Anksčiau Rytų Vokietijos kraštai, ypatinai Rytprūsiai, buvo Vokietijos duonos aruodas, o dabar savęs neišmaitina.

Į Vakarų pabėgę vyriausias Rytų Berlyno policijos komisaras su eile savo bendradarbių, o taip pat buvęs Rytų Vokietijos propagandos šefas Eisler. Pažymėtina, kad Eisleris 1949 metais pabėgė į Rytų Vokietiją, vengdamas JAV-bių teisingumo organų nutarimo

jį areštuoti už komunistinę veiklą. Matyt, įsitikino, kad net Vakarų kalėjimas yra geresnis už Rytų "laisvę".

Dresdene nuteisti 3 asmenys kalėjimo iki gyvos galvos ir kiti 3 bausmėmis iki 15 metų už snipinėjimą, sabotažą ir kitus panašius "nusikaltimus".

* Amerikos Žemės ūkio departamentas pareiškė, kad maisto gamyba pasaulyje yra pasiekusi aukščiausią lygį. Tačiau nežiūrint šito, maisto pasaulyje nepakanka ir jo trūksta daugiau nei prieš antrą pasaulinį karą. Nuo šito karo pradžios gyventojų skaičius pakilo 13%, o maisto produkcija pakilo vos 9%.

* Peru suimta 30 žmonių, kaltinamų norėję nuversti valdžią.

ANTISEMITIZMO KLAUSIMAS KELIAMAS JUGTINĖSE TAUTOSE

Izraelio delegacijos atstovas Jungtinėse Tautose pareiškė, kad vasario 24 dieną prasidėdancioje Jungtinių Tautų pilnatinės sesijoje bus iškelta anti-semitizmo problema anapus geležinės uždangos.

Be to, Izraelio delegacija planuoja iškelti Pragos proceso klausimą, kur iš 11 kaltinamųjų buvo 7 žydai pakarti, o taip pat ir dabar beprasidėdanti devynių gydytojų byla Maskvoje.

Izraelio vyriausybė kategoriškai atmetė Sovietų Rusijos motyvus, esą, diplomatinis santykių nutraukimas įvyko ryšų su atentatu prieš Sovietų ambasada Tel Avive.

Idomu pažymėti, kad lietuviai, latviai, estai šimtus kartų varstė Jungtinių Tautų sekretoriato duris, ieškodami užtarimo prieš Sov. Rusijos vykdomą tų tautų išnaikinimą, bet niekas jų balso negirdėjo. Pakako užkliudyti žydus — visa spauda ir Jungtinės Tautos tuoj pat reaguoją. Taigi, ne teisybė turi lemiama žodį, bet kapitalas, kuris yra didžioji dalimi žydų rankose.

KINŲ NACIONALISTAI JAU BLOKuoja KOMUNISTŲ TERITORIJĄ

Iš Hongkongo pranešama, kad kinų nacionalistų karo laivai pradėjo blokadą Amoy uosto, kuris yra 300 mylių į šiaurės — rytus nuo Hongkongo. 4 nacionalistų laivai saugoja įėjimą į uostą. Nacionalistų laivynas turi savo bazę Quemoy saloje, 25 mylios nuo Amoy.

Marš. Čiang-Kaišekas pareiškė, kad invazijai į Kinijos žemyną reikalinga JAV-bių jūrų laivyno ir aviacijos pagalba, o taip pat pakankamai amunicijos.

United Press pranešimu, JAV-bių užs. reikalų ministeris Mr. Dulles, darvdamas pranešimą Senato Tolimųjų Rytų Reikalų subkomitete atsargiai prašys pritarimo blokuoti Kom. Kinijos krantus, bombarduoti Mandžiūriją ir pradėti vsuotinę ofensyvą Korejoje.

MR. J. F. DULLES EUROPOJE

JAV-bių užs. reikalų ministeris Mr. Dulles, lydimas Saugumo direktoriaus Mr. Stasseno, aplankė 7 Europos sostines: Romą, Paryžių, Londoną, Bonną, Briuselį ir Luksemburgą. Jo uždavinys — išstirti, ar yra įmanoma iš Vakarų Europos tautų sukurti stiprią ir vieningą gynybos sistemą, atsižvelgiant į besireiškiančius tų tautų tarpe nuolatinius tarpusavio prieštaravimus.

Po 11 dienų grįžęs į Vašingtoną Mr. Dulles pareiškė, kad vieningos Europos gynybos idėja nėra mirusi, o tik snaudžianti. Jis pripažino, kad kelyje į vienybę yra dar daug kliuvinių, bet juos galima visus įveikti ir netrukus būsią galima pasidžiaugti realiu progresu.

Mr. Dulles toliau nurodė, kad aplankyto tautos nedavė jokių konkrečių pažadų, kaip lygiai ir JAV-bės nepadarė jokių įsipareigojimų.

Aplankytose sostinėse jaučiama baimė, kad JAV-bės, nežiūrint didelio materialinio pajėgumo, nesugebės vadovauti Vakarų pasauliui jo kovoje už laisvę. Dėl to amerikiečiai turi atsimiti, kokią didelę atsakomybę jie ima ant savo pečių.

* Prie Škotijos krantų pastebėti 7 sovietų laivai.

* Prancūzijoje vienas teisėjas kreipėsi į teisingumo departamentą, prašydamas neleisti jam teisti vagių. Jis rašė: — Aš pats esu smarkiai apvogtas. Esu labai įpykęs ant vagių, todėl manau, kad mano sprendimai jiems gali būti "perkietai".

* Gen. Ridgway paneigė pasklidusius gandus apie savo atsistatydinimą.

* Japonijoje pradėjo veikti pirma regulari televizijos stotis. Vyriausias televizijos koncerno direktorius pareiškė: "Vaikai, pirmiausiai mes rūpinamės jums tinkama programa!"

Geltonojo pavojaus lizdas

Jau gana seniai paskiri politikai ir rašytojai pranašavo geltonosios rasės pavojų. To pavojaus lizdas turėjo būti Kinija, kurią poetiškai nusiteikę rašytojai pavadino "snaudžiančiu milžinu". Iš tikrųjų tai yra milžinas su neįsėmiamais žmonių ištekliais. Jis išbudintas iš savo snaudulio ir pajudėjęs galėtų lengvai nusiaubti visą Europą. Iki šiam laikui Kinija, nors ir milžiniška, pasauliui pavojinga nebuvo. Bijota, kad Japonija neįlietu savo kariškų bei techniškių jėgų ir tą masę ir nepaverstų ją visą triuškinančia mašina. Tačiau niekam neatėjo į galvą, kad tą tautą iš amžių trukusio snaudulio ims budinti patys baltieji. O tas budimas jau vyksta ir tai ne normaliu keliu, o komunistinėmis injekcijomis.

Prieš Korėjos karo pradžią ir pirmąsias mėnesias komunistinės Kinijos karo žinybos didžiausias rūpestis buvo kaip galima daugiau žmonių apginkluoti ir nors kiek juos kariškai apmokyti. Apie vidurį 1952 metų Mao Tse-tungui pavyko pakelti savo armijos kiekį tiek, kad jau rimtai galėjo pagalvoti komunistiniams režimams Korėjoje ir Indo-Kinijoje. Tačiau platesniems karo veiksmams jo armija dar ir dabar nepaaukšta, nors ta kryptimi smarkiai žengia į priekį.

Pagal turimas žinias, 1952 m. lapkričio mėn. kiniečių armija turėjo 4,7 mil. vyrų. Jų dalis, 2,8 mil., suskirstyta į penkis armijas, padalytas į 460 divizijų. Kiti 1,9 mil. sudaro atskirų miestų įgulas. Be šios, veikiančios armijos kiniečiai turi apie 12 mil. dalinių apmokytų atsarginių, kurių dalis suorganizuota ir veikia kaip partizanai, dalis tarnauja policijos tarnyboje ir šiek tiek įjungta į teritorinius apsaugos dalinius.

Artillerijos turi 7 divizijas, keturias iš jų yra Korėjoje. Taip pat turi keturias šarvuotųjų divizijas, viso apie 750 rusų gamybos tankų. Be to, turi radarų ir priešlėktuvinės gynybos junginius; kitų specialybių komandos pasiskubomis apmokomos.

Oro pajėgos susideda iš 1250 naikintuvų (800 spausminiai) ir 300 bombonešių. Beveik visi lėktuvai rusų gamybos; aviacijos techninis personalas daugumoje rusai.

Jūrų laivyną sudaro lengvi pakrantių laivai su vienu 5000 tonų kreiseriu. Talianė ir Julinė stovi 30 seno tipo povandeninių laivų. Jie visi yra senos sistemos ir tinka tik apmokymui.

Komunistinė Kinija yra paruošusi naują apsiginklavimo programą, kuri bus pradėta šį pavasarį gen. Lin-Piao priežiūroje. Pagal planą ji turėtų būti baigta 1955 m. pavasarį. Jos detalės laikomos didelėje paslaptėje. Į tą planą įtraukta ir strateginio geležinkelio statyba tarp Kansu ir Sinkiang, kuris bus surištas su Alma Ata ir Sergiopolio geležinkeliu SSSR.

Pagal naują planą kariuomenė bus suskirstyta į keturias apygardas, kurios turės 32 pėstininkų korpusus, 19 kavalerijos ir 21 artilerijos divizijas. Šešios parašutininkų divizijos dabartiniu laiku apmokomos Mandžiūrijoje.

Oro laivynas bus suskirstytas į penkias, o karo laivynas į keturias lengvasias flotilijas. Sunku pasakyti, ar planas pavyks įvykdyti, jeigu kiltų karas, tačiau viena aišku, kad komunistinė Kinija dabartiniu laiku turi apginklavus apie 5 mil. žmonių ir tą skaičių stengiasi didinti.

Kinijai padidinti armiją žmonės nesudaro problemos; visa kliūtis kol kas ginklų klausime. Suprantama, kad ši programa negalės būti įvykdyta be Rusijos paramos. Jau dabartiniu laiku rusų technika skaičius siekia kariuomenėje 11.000, oro laivyne 3.500 ir jūrų laivyne 2.000. Kinų kariuomenė dabartiniu laiku be rusų aprūpinimo negali egzistuoti, nes iki šiam laikui kiniečiai turi tik vieną kariškų automobilių fabriką ir keletą ginklų remonto įmonių. Visas kariuomenės aprūpinimas eina iš Sovietų Sąjungos.

Tačiau kiniečiai rusų technika padėdami stengiasi šitą trūkumą pašalinti. Jie pastaraisiais metais pradėjo statyti daugelį fabrikų ir, kai kurių stebėtojų apskaičiavimu, jau 1954 m. pavasarį pasirodys pirmas Kinijoje pagamintas tankas. Lengvos artilerijos gamyba turi būti pradėta jau šių metų vasarą, o iki 1954 m. galo kiniečiai ims gaminti pakankamą kiekį šautuvų, kulksvaidžių ir šovinių.

Visiems aišku, kad jeigu Kom. Kinijai pavyks sutvarkyti tinkamų kiekį karo medžiagos gamybą, tai ta begalinė ginkluota masė, fanatikų vadų vedama, ims grėsti pasauliui ne tik geltonuoju, bet ir komunistiniu pavojumi. Kažin, ar ne tai paskatino prezidentą Eisenhowerį atsaukti laivyną, "gynusį" Komunistinės Kinijos krantus nuo Čiang-kaišeko karo pajėgų?

Pasaulio lietuvių seklyciose

ARGENTINA

* **PLIAS skyrius**, kai kurių narių nuomone, turėtų imtis iniciatyvos suformuoti vieną Lietuvos vadavimo frontą visus lietuvių gaivinimo centrus Argentinoje.

* **Dipl. inž. R. Musteikis iš Cordobos** persikėlė į Buenos Aires. Jis sudaro ir tvirtina namų statybos planus, vykdo statybas.

* **Susivienijimas Lietuvių Argentinoje** Vasario 16-ąją minės savame Dr. V. Kudirkos vardo būste.

AUSTRIJA

* **Austrijos lietuvių Linco mieste** pas PLB Austrijos sekretorę E. Blaudžiūnaitę surengė gražią eglutę vaikams. Buvo suruošta gerai pavykusi programa, visi vaikai ir tėvai buvo apdovanoti. Dovanos buvo paruoštos iš Balfo atsiųstų gėrybių ir K. P. Brausko asmeninių dovanų. Balfo centras dar prieš Kalėdas pirmą kartą apdovanojo Austrijos lietuvių tokia didele dovana — 1000 dol. pašalpa.

BRAZILIJA

* **Brazilijos respublikos prezidentas** priėmė Catete rūmose įgaliotą ministrą Dr. Meierį. Dr. Meieris taip pat padarė gruodžio 31 d. vizitą grįžusiam iš JAV užs. reikalų ministeriui Joao Neves de Fonturai.

* **Brazilijoje pirmą kartą** filmo "Conflito" pasirodė Regina Norkaitė. Dabar su ja sukama kita filmas.

J. A. V-bės

* **Sausio 23 d. prie Sovietų pasiuntinybės** New Yorke žmonių minios surengė demonstracijas, reikalaujamas pavergtiesiems laisvės. Demonstracijoje dalyvavo įvairių tikybų ir partijų žmonės, tarp jų buvo ir lietuvių.

* **Amerikiečių didieji dienraščiai**, kaip "Chicago Daily Tribune", "Sun-Times" ir kiti, gražiai atsiliepia apie Margučio suruoštą lietuvių dainos ir muzikos šventę Čikagoje, o ypač apie pianisto A. Kuprevičiaus talentą. Kaip žinoma, koncerto metu buvo taip pat įteikti premijos lietuviams kompozitoriams: pirmoji (300 dol.) V. Jakubėnui už "Laisvųjų žmonių dainą", o

antroji (200 dol.) — Vyt. Kerbeliui už konkursui iš Argentinos atsiųstas "Bures nakties žūroj". Abu kūrinius sudainavo A. Brazis, palydėtas orkestru.

* **Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga** plečia savo veikimą. Ateity numato paremti prof. M. Biržišką, išrinkto Čikagos skyriaus garbės nariu, leidimą studijos apie Vilniaus Universitetą ir kt. leidinius, į kuriuos bus kreipiamas ypatingas dėmesys. Sąjungos nariai yra ne tik vilniečiai, bet ir visi lietuviai, kuriems rūpi Vilniaus reikalai.

* **JAV kongreso bibliotekoje** Vašingtone iš lietuvių profesorių dirba J. Balys, V. Biržiška, D. Krivickas, J. Pajaujis, V. Stanka ir A. Tarulis, be to, K. Škirpa ir pora lietuvių bibliotekininkių.

URAGVAJUS

* **Uragvajaus Lietuvių Kultūros draugija** suruošė gražias savų namų įkurtuves. Ta proga kalbas pasakė, iškeldami minimųjų namų reikšmę lietuvių kultūriniam gyvenime, draugijos pirm. K. Vydžius, sekret. V. Cieslinskis, J. Ramonas, J. Jazauskas ir kt. Tarp svečių dalyvavo Lietuvos atstovas Uragvajuje min. Dr. K. Grauzinis, atstovybės sekret. A. Grišonas, pirmasis draugijos pirm. B. Zuklys ir kt.

* **Kelios surusėjusios ir sukomunistėjusios šeimos** išvyko į "išlaisvintą tėvynę". Kartu su jais išvažiavo ir didžiausias buvęs tarp lietuvių "stalinistas" "Darbo" redaktorius Vaituskas. Tik išvažiavo labai liūdnai.

LIETUVIAI AMERIKIEČIŲ KARIUOMENĖJE

Pašauktas į amerikiečių karo tarnybą Algis Tallat-Kelpša jau atsidūrė Trieste. Jis kreipėsi į Vokietijos Krašto Valdą dėl lietuvių antrąsį Münchene ir Regensburge, nes numato tarnybinės kelionės ir šias vietas ir į Austriją, kur norėtų susitikti su lietuviu.

* **Japonų žvejai pranešė**, kad netoli Myojin povandeninių uolų pasirodė nauja sala vulkaninės kilmės. Japonų mokslininkai vyks ištirti šią salą.

PROF. GEDIMINAS GALVA—ABN PIRMININKAS

S.m. sausio 23 d. įvyko The American Friends of Antisocialist Block of Nations metinis susirinkimas, kuriame padaryta veiklos apžvalga ir valdomųjų organų rinkimai.

Susirinkimas vienu balsu išrinko tos organizacijos prezidentu prof. Gediminą Galvą, žinoma lietuvių žurnalista, kuris praėjusiais metais vadovavo tos organizacijos Politiniam Komitetui, 1303 S. Kildare Ave., Chicago 23, Ill., U. S. A.

Vice-prezidentu išrinktas buvęs prezidentas ukrainietis advokatas William S. Diduch.

Generaliniu sekretoriumi Alex J. Zambrosky, žinomas ukrainiečių veikėjas, radio komentatorius, 2624 W. 17 St., Chicago 8, Ill., U. S. A.

Išdininku — estas Albert Simonlatter.

Tos organizacijos politinio, propagandos ir organizacinio komitetų valdomieji organai renkami sausio 30 d. Numatomi kandidatai-latvių, slovakių ir kroatų tautybės.

Minėta organizacija sukurta prieš metus prof. G. Galvos ir ukrainiečių iniciatyva. Politinis komitetas, kuriam jis pirmininkavo praėjusiais metais, paruošė statutą, kuris bus įregistruotas oficialia tvarka.

ABN turi šiuos tikslus: kovoti prieš komunizmą, bolšvizmą, rusišką imperijalizmą ir už tautų apsisprendimą etnografinės sienose. Toji kova tegali būti sėkminga, jei visos pavergtos tautos bus apjungtos ir suderintai veiks to paties tikslo siekdamos.

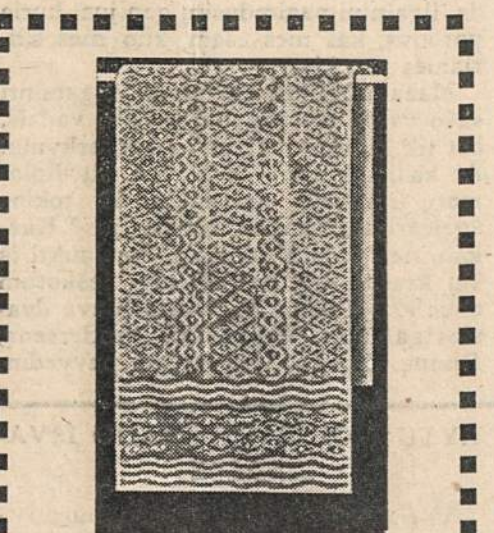
Gerai žinome, kad pavergtų tautų izoliacionizmas ir išsiskaidymas yra susietas su dideliais pavojais. Tiems pavojams pašalinti ir sukurta savaiminga organizacija, kuri numatoma išplėsti ne vien teritoriniai, bet ir sustiprinti jos veiklą pačioje Čikagoje.

Toji organizacija numato apjungti visas Europos tautas, atsidūrusias už geležinės uždangos. Tokių tautų prisikaita nemažiau 25. Ji ūgdė ir toliau plėsi tarpusavio pažinimą ir bendravimą. Tačiau jos esminis tikslas yra vieningai kovoti už tautų laisvę. Šis tikslas verčia tvirtai susirikiuoti, kad ne vien išsivadavimui iš bolševikinės vergijos, bet ir ateityje apsidraustume rusiškojo imperalizmo. Tat veda į Rusijos suskaldymą panaudojant tautų apsisprendimo pradą. Rusija, savo etnografinės žemės, bus ne tik sukalbamesnė, bet ir mažiau pavojinga. Nors gyventojų skaičius bus nemažas, tačiau ūkinis pajėgumas neleis daryti žygių, kurie drumstų pasaulinę taiką.

Siuo metu, prof. G. Galvos žodžiais, tartaš perimant pareigas, pergyvename sprendžiamos kovos ir jėgų telkimo laikotarpį. Containment ir appeasement politika yra laidojamos. Visur jėgos rikiuojamos stoti į vieną frontą. Ir mes, siekdami savų tautų išlaisvinimo, turime tą patį daryti: palaidoti izoliacinį išsiskaldymą ir tarpusavyje būti vieningais. Mes taip pat turime būti kieti, kaip ir mūsų priešas bolševizmas, kuris griauia krikščionišką kultūrą ir neša pasauliui vergiją.

Ar tie žodžiai bus tinkami suprasti tų, kurie dar neturi aiškios orientacinės linkmės tarptautinėje politikoje?

* **Japonijos premjeras Jošida** pareiškė, kad Amerika žiūri gana palankiai į japonų reikalavimą grąžinti Okinavos, Bonino ir kitas anksčiau Japonijai priklausiusias salas Pacifike.

DIDELI "DICKIES" ranksluosčiai

Žinomi austrailiški ranksluosčiai, mėlynos, geltonos ir žalos spalvos. Puikiai išsiburia vandeni.

TIK 8/11

Peoplestores Ltd.
GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus

PAVERGTOJE TEVYNEJE

SUGRĮŽUSIEJI PASAKOJA

Komunistų grąšinama

Vokietijos Krašto Valdybos atstovas, aplankęs vieną Vokietijos šiaurės vakarų didmiestyje iš Lietuvos grįžusią 39 metų amžiaus moterį B., rado ją susijaudinusi. Pradžioje ji nenorėjo leisti jokių kalbų. Tik pamažu paaiškėjo to susirinkimo priežastis. Prieš porą dienų pas ją lankėsi komunistinio laikraščio korespondentai ir prašė papasakoti ką gero iš Sovietų Sąjungos, kuri tiek daug gero padariusi vokiečių pabėgėliams. Ji komunistų korespondentus tuojau išvariusi laukan ir pasiūliusi jiems patiems vykti į tą kraštą ir išmėginti to gerą gyvenimą ant savo kailio ir pamatyti jį savo akimis.

Išėdami, komunistai pagrasinę atsiųsti savo draugą, kuris ją kaip nors jau prakalbėsiąs. Atvykusio VK Valdybos atstovui, B. pagalvojo, kad tai yra pažadėtasis "draugas". Paaškęs, kad VKV atstovas nekomunistas, B. mielai noru nupasakojo savo išgyvenimus Lietuvoje.

Viena pirmųjų iškeliavusių Lietuvon

Lietuvon iškeliavusi jau 1946 m. rudens, kai dar neseniai pasibaigęs karas aiškiai buvo jaučiamas. Tada lietuviai vokiečių dar kratėsi ir siųsdavo juos, kaip susitarę, atgal pas Hitlerį. Tik vėliau ją paaškęs, kodėl taip buvo. Visame krašte siautė šnipinėjimų ir persekiojimų banga. Daug žmonių buvo areštuojama už tariamą bendradarbiavimą su vokiečiais, su kuriais kiekvienas saugojosi susitikti ir turėti bet kokius ryšius. Vėliau ši ypatinga baimė pranyko.

Lietuvon jiėjusi pėsčia ir visų pirmą pasiekusi Silutę. Iš čia per Tauragę, Skaudvilę ir Šiaulius pasiekė Rygą. Ten kelias savaites pabuvusi, grįžo į Šiaulius ir toje apylinkėje apie vienus metus elgetavo ir dirbo pas ūkininkus.

Kadangi vokiečiams buvo pavojinga rodytis, tai ilgesnį laiką niekur nedirbo. Pabūdavo 2-3 savaites ir keliaudavo toliau. Nakvodavo daugiausia tvartuose ant šiaudų, kur ir laisvalaikį praleidavo. Jei kuriuo nors reikalu tekdavo užtekti į namus, tai apsilvkdavo patį ir pasiimdavo visą savo mantą — elgetavimui maišą, kad atrodytų, lyg būtų tik ką užėjusi.

Žmonės tuo laiku dar buvo apšėliai maisto, o pas ūkininkus ir darbo, už kurį gerai atlygindavo. Vietovės, kuriose lankėsi, buvo karo gerokai sunaikintos, ypač Tauragė ir Šiauliai.

Kaimai partizanų rankose

Partizanų buvo labai daug ir atrodė, kad kaimai vien tik jiems ir tepriklausė. Apie juos pradžioje turėjusi labai mažą žinių ir tikėjusių rusų ir komunistų paskalomis, kad tai esą banditai, kurie plėšia ir žudo nekaltus žmones. Vėliau pati su jais susitikusi ir buvusi apdovanojama maistu ir rūbais.

Pirmą kartą partizanų sutikusi už Tauragės, vienoje pamiškėje. Jų buvo penki vyrai, gerai ginkluoti ir apsirengę. Vienas iš jų kalbėjo vokiškai, matyti, buvęs vokiečių. Kitą kartą sutikusi naktį, apie 10 kilometrų nuo Šiaulių, prie vieno kaimo. Tuomet jų buvo daugiau. Jie klausė, ar esanti vokiečių ar rusė ir kur einanti. Ji buvusi taip nusigandusi, kad vos žodį galėjusi pratariti.

SVARBUS VOKIEČIŲ PAREIŠKIMAS

Pirmą kartą vokiečių įstaigos oficialiai pareiškė nepripažįstančios Pabaltijo valstybių aneksijos.

"Ministerialblatt für das Land Nordrhein-Westfalen" 1952.10.30 d. dėda Vidaus Reikalų Ministerio išleistas nuostatus (Erlasse) pasų ir meldavimosi reikalais. Viena nuostatų posme paliečia 1940 m. rugpjūčio mėn. Sovietų Sąjungos įvykdę Pabaltijo valstybių aneksiją ir jos pasekmes buvusiems tų valstybių piliečiams. Ta proga konsultuojama, kad Vokietijos federalinė Respublika nėra pripažinusi tos aneksijos nei de jure, nei de facto. Todėl pabaltiečių Vokietijos Federalinėje Respublikoje reikia laikyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečiais.

LAISVOJO PASAULIO SPAUDOS PUSLAPIUOSE

* **Klaipėdos Krašto vokiečių ir vokiečių laikraštis** "Memeler Dampfboot" š. m. sausio 5 d. numeryje įdėjo straipsnį, su ypatingu įkyrumu puolantį tremties esančius politikus lietuvių. Straipsnio autorius Heinz Bergmann įvadę pristatytas "lietuvių kalbos ir istorijos ekspertų", esą, turis teikti "svarbų įnašą į pagrindinius dėsnius kalbai su lietuvišiais". Autorius mums nežinomas. Mes stebimės, kad tokio turinio straipsniai dedami, nes jie tik

Tai pastebėję, partizanai pradėję ją raminti ir davę apie 400 rublių pinigų. Apie susitikimą liepė niekam nepasakoti.

Koncentracijos stovykloje

B. buvo 1947m. Zardėje areštuota, atvežta į Šiaulius ir laikoma kelis mėnesius kalėjime. Vėliau ją išvežė ir uždarė vienoje koncentracijos stovykloje ties Minsku. Stovykloje susipažinusi su vienu jaunu lietuviu, kuris dirbo stovyklos virtuvėje ir buvo labai malonus vokiečiams. Kartais tekdavo su juo pasikalbėti ir jis papasakojo, kad esąs nubaustas 25 metams už tai, kad, dirbdamas Karaliaučiuje, savo draugui nešęs maisto ir įdėjęs duonon skutimosi peiliuką.

Stovykloje būvę ir daugiau lietuvių, vyrų ir moterų. Ji pažinojusi vieną už vokiečių ištėkėjusią latvę. Rusams atėjus, ji norėjusi išvykti Vokietijon įsukti vyro ir parašiusi prašymą į Maskvą. Vieton atsakymo, buvusi areštuota, nes būvę susekta, kad karo metu tarnavusi vokiečių kariuomenėje, kaip Luftwaffen-Helferin. Už "tėvynės išdavimą" buvusi nubausta 25 metams koncentracijos lagerio.

Sėdėdama Minsko konclagerioje, eidavo su kitais dirbti į cukraus fabriką. Fabrikas buvęs netoli ir eidavę pėsti. Jame dirbusios daugiausia moterys, nes vyrams būdavo sunkesnių darbų. Maitinimas buvęs labai blogas — runkeliai ir vanduo, apie 200 gramų duonos per dieną ir daugiau nieko. "Buvau kartą pavogusi virtuvėje dvi bulves, kurias labai slėpdavau ir laikiau "juodai dienai". Bet kai mano pažįstamo lietuviu gimimo diena atėjo, iškepiu kelis blynus ir įteikiau jam kaip dovaną. Apsiverkė abu", — pasakoja B.

Mirties stovykla

Stovykla buvusi saugojama enkavedistų su šunimis, aptverta spygliuotų vielų tvora, su sargybos bokštais, kur sargybiniai budėdavo prie kulksvaiddžių. Ir dieną ir naktį pasigirdavo kulksvaiddžių šūviai ir sužeistojų ar žuvusiųjų paskutinis šauksmas. Tokiais atvejais naktį, pasigirdus šūviams, visi sukrisdavo ant žemės, nes bijodavo, kad nepataikytų. Barakai buvo tik iš plonų lentų.

Rūbų jokių nedavė — kiekvienas dėvėjo savais, kurie buvo jau visiškai suplyšę ir nei žiemą, nei vasarą nebegalėjo nei pridengti, nei sušildyti kūno. Vieton batų, buvo pasirišami lentų gabaliukai, kuriuos reikėdavo labai saugoti, kad nesukurėtų žiemą, kai visi labai šaldavo. Praktiškai buvo dirbama ir miegama apsirengus. Stovykloje mirimų skaičius buvo didelis. Medicinos priežiūros nebuvo. Nuo 1947m. iki 1951m. stovykloje mirė apie 10.000 žmonių.

Paleista į laisvę

1951m. balandžio mėn. gale B. buvo iš stovyklos išleista, nuvesta raštinėn, aprenpta ir pavalgydinta. Jai būvę pasakyta, kad stovykloje buvusi laikoma per klaidą. Tačiau Sovietų Sąjungoje esanti "aušgesnio laipsnio teisybė" — joje nekaltas žmogus niekuomet nenukenčia. "Kad ir šiuo atveju, — kalbėjo enkavedistas, — nors ir po kelerių metų, vistiek "teisybė" buvo įrodyta". (Vok. Kr. V. Inf.)

drumsčia gerus ikšiolinius lietuvių vokiečių santykius, kas ypatingai išryškėjo iš grįžusių iš Lietuvos vokiečių pasakojimų, tuo pasitarnaudami ne bent mūsų bendram priešui — bolševizmui.

SUSTOJO "LAISVOJI LIETUVA"

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio leidžiama "Laisvoji Lietuva", kuri pastaruoju laiku iš Kanados persikėlė į JAV, besilaisviančius su žmonėmis arba imančius kysius. Policijos vadas New-Yorke girišai, kad filmas yra labai vykusis ir "vaidyba stovi pačiose meno viršūnėse". Tačiau ką gaus "artistai", tas tikrai skirsis nuo Oskaro premijos, kuri duodama už gerą vaidybą. Filmas bus rodoma reporteriams ir policijos vadovybei.

PUIKIAUSIA KRIMINALINĖ FILMA

Šį sykį šią kriminalinę filmą statė ne Hoollywoodas, bet vyriausias New-Yorko policijos vadas. Filma yra fotografuota Brooklyno gatvėse. Filmo autoris pagal slaptą įsakymą septynias savaites vaikščiojo dieną ir naktį Brooklyno gatvėse ir filmavo policininkus, blogai besielgiančius su žmonėmis arba imančius kysius. Policijos vadas New-Yorke girišai, kad filmas yra labai vykusis ir "vaidyba stovi pačiose meno viršūnėse". Tačiau ką gaus "artistai", tas tikrai skirsis nuo Oskaro premijos, kuri duodama už gerą vaidybą. Filmas bus rodoma reporteriams ir policijos vadovybei.

VALIO IKE!

— Kas yra tas Ike? (tarti: Aik) — klausdavo alijantų kariai paskutinio karo viduryje.

— Iš tikrųjų, kas yra tas Ike ir kodėl jį amerikiečiai išrinko prezidentu? — gal galvoja ne vienas iš mūsų.

Čia r patiekiamo keletą bruožų iš jo gyvenimo, kurie dalinai atsakys į abu šiuos klausimus.

Pilkasis gyvenimas

Prez. Eisenhoweris gimė neturtinčioje Texaso gyventojų šeimoje. Savo jaunystę jis praleido Kanso mažame miestelyje Abilene. Eisenhowerio šeimoje buvo 6 vaikai ir ... visi berniukai. Nežiūrint to, šeima tvarkė motina. Prez. Eisenhoweris apie ją sako:

— Mano mama buvo namų stiprybė. Buvo valandų, kada tėvas svyrudavo savo dvasioje, bet mano mama — niekada.

Jaunasis Eisenhoweris mokykloje nepasižymėjo ypatingu gabumu. Grižęs iš mokyklos jis mėgdavo lošti futbolą, tačiau tam neturėjo daug laiko, nes Eisenhowerio šeima buvo neturtinga ir berniukai privalėjo padėti daržuose, melžti karves ir pardavinėti daržoves.

Tačiau šiandien visi Eisenhowerio pravaržiuojami broliai, kurie visi buvo Ikėmis (vienas Didysis Ike, kitas buvo Raudonasis Ike, o dabartinis prezidentas "Baisusis Ike" ir t.t.) išėjo, pagal lietuvišką priežodį, žmonėmis. Vienas iš jų pasidarė inžinierium, kitas — advokatu, trečias — bankininku ir panašiai. Ponia Eisenhowerienė labai mylėjo savo sūnus ir jais didžiavosi.

Pasakojama, kad kai "Baisusis Ike" tapo paskirtas vyriausiu alijantų karo vadu, kaimynė tarė p. Eisenhowerienėi:

— Jūs turite iš tikro didžiulius savo sūnumi, kaimynėle ...

— Kurio? — paklausė šypsodamos: ponia Eisenhowerienė.

Būdamas 20 metų amžiaus Eisenhoweris nutarė įstoti į jūrinių mokyklą, tačiau tam jis buvo per senas, ir todėl padavė prašymą į garsiąją Amerikos karo mokyklą West-Point. Jis buvo priimtas šion karo mokyklon ir čia pasižymėjo kaip "ypatingos drausmės kariūnas". Visi jo mokytojai buvo nusprendę, kad iš jo tebus "tvarkingas ir geras kapitonas". 1915 metais jis pabaigė karo mokyklą 61-ju mokiniu iš 164 mokinių. 1917 m. jis buvo paskirtas tanku mokyklon instruktorium. Kaip mokytojas jis buvo "auksinis", todėl mokiniai iš šios mokyklos buvo entuzijastiškiausi Eisenhowerio šalininkai šių rinkimų metu.

Vėliau jis buvo išsiųstas Europon pri frontą, o po didžiojo karo jis čionai rinko dokumentus apie įvykius mūsų šiuos. Vėliau jis grįžo Vašingtonan ir tikrino ginklų gamybą karo fabrikuose 16 metų prez. Eisenhoweris nešiojo ta pačią majoro uniformą. Būdamas 1916 metais Panamoje jis susitiko Mamie Geneva Doud. Ši mergaitė buvo vieno turtingo mėsinių kaktė. Eisenhoweris ją išmylejo iš pirmo žvilgsnio ir sekantią dieną jaunas karininkas jau-tėsi "pametę" galvą: jis jai telefonuo-davo 15 kartų per vieną dieną. Keletą mėnesių vėliau Eisenhoweris apsi-vėdė Mamie. Jų santuoka buvo ir yra labai laiminga. Eisenhoweris turėjo du sū-nus, kurių vienas mirė, o antras yra majoru Amerikos armijoje. Ponia Eisenhowerienė niekuomet nesikišo į vyro politinius reikalus, bet buvo kantri

ir gera šeimininkė. Ji yra lyg koks amerikietis šeimininkės simbolis. Moteris, gera motina, kukli ir nesirūpi-nanti jokiais baliiais ar intrigomis. Rin-kimų metu daugelis amerikiečių mote-ry atidavė balsus už Eisenhowerį, no-rėdamos turėti prezidentienę, kuri joms būtų artima savo kukliu gyvenimu. Prez. Trumano ir Rozewolto žmo-nos buvo milijonierių dukterys atitūg-kusios nuo paprastos amerikietės gy-venimo psichologijos.

Likimas keičiasi

Vieną dieną, paskutiniojo karo me-tu, Eisenhoweris, kai jis jau buvo at-tarnavęs armijoje 20 metų, buvo iš-šauktas Vašingtonan. Jis nežinojo, kodėl jį šaukė. Jis sutiko gen. Maršalą, kuris dviejų minučių laikotarpyje nupiešė Amerikos padėtį Pacifike. "Ka-mes privalome daryti?" paklausė jis gen. Eisenhowerį.

Šis paprašė keletą valandų laiko ir pa-tiekė Maršalui planą, kuris buvo pri-imtas. Niekas nežino, kiek karininkų prieš Eisenhowerį neislaikė šitų egzami-nų...

Jis po šito išmėginimo išvyko Angli-jon studijuoti invazijos galimybes Prancūzijoje. Savo 30 puslapių planą jis pasiuntė gen. Montgomeriui, o pats grįžo į Ameriką, kur jį sutiko gen. Maršalis. Majoro Eisenhowerio planas invazijai buvo priimtas ir gen. Maršal-sas jam tarė:

— Jūs būsite žmogus, kuris vygdys šį planą. Taigi, rytą išvykstate.

— Ryt...toji, — prašvepleno išsigan-dęs Eisenhoweris.

Nuo tos dienos jo vardas nuskambė-jo alijantų kariuomenėje Europoje.

Invazija Prancūzijos pasisekė. Pasise-kė pilnai, nes Eisenhoweris išdirbo jos pilniausias detales. Pasiekus Vak. Vokietiją amerikiečių armijai Eisenhoweris davė įsakymą elgtis žmoniškai su vokiečiais ir jis pirmas pradėjo rūpintis acetuose ras-tais žmonėmis. Sustojus karo veiks-mams Eisenhoweris buvo pagerbtas už savo žygi. Jis lankė Paryžiuje, Ko-penhegoje, kur buvo sveikinamas tūk-santinių minių. Jis lankėsi taip pat Maskvoje, ir buvo priimtas "tėvo Sta-lino." Po karo jis grįžo Amerikon, kur užėmė Kolumbijos universitete rektori-riaus vietą.

Po 35 metų, praleistų kariuomenėje, gen. Eisenhoweris vėl gyveno su savo šeima: žmona, marčia ir anūki. Jis tuo laiku parašė knygą, kurioje tilpo jo atsiminimai ir politinės pažiūros. Ši knyga jam atnešė £250.000 ir jis dėlto neėmė algos iš universiteto.

Tačiau Europoje "šaltas karas" gen. Eisenhoweriui neleido ilsėtis. Jis ir vėl pasirodė, kaip vyriausias karo va-das Europoje. Vėl keliavo iš miesto į miestą, iš valstybės į valstybę, įtikinė-damas, mokydamas, aiškindamas at-sikiems valstybės asmenims komuniz-mo pavojų. Be jokio išdidumo, lygiai kaip ir būdamas majoru, jisai pagerb-davo kiekvieną asmenį, kol jo tauta pa-saukė jį atgalios, siūlydama vietą vietą Amerikoje. Jis ją laimėjo, bet laimėjo ne vien tik amerikiečių balsa-vimu, bet savo ilgu tvarkingu gyvenimu ir ištverme. Šiandien visas laisvas pasaulis žiūri į jį šaukdamas:

— Vafo, Ike!... Mes laukiame naujo invazijos plano, kuris atneš laisvę ir ramybę pasauliui!

E.

Raudonoji Armija

(Taša iš pr. AL numerio)

Tie aktyvieji karininkai, kuriems ka-re jau neteko dalyvauti, Sovietų vado-vybės atžvilgiu yra gera dalimi neutra-liai nusiteikę. Propagandos veikiami, jie gal ir tiki, kad, "sunaikinus impe-rialistinius priešus", gyvenimas kiek pagerės. Tikrojo karo ir Kremliaus klaidingumo jie dar nepažįsta. Šita ka-rininkų kategorija raudonoji armijoj, imant jų skaičių, yra pati gausingiausia. Bet jų gyvenimo patirtis plečiasi, ir kaip tik į šiuos kuopų ir batalionų vadus turėtų būti nukreipta psicholo-ginė Vakarų ofensyva.

Trečiąją kategoriją sudaro Suvoro-vo karo mokyklos auklėtiniai. Jie iš-auklėti visiškai uždaroje atmosferoje ir sovietinę propagandą laiko grynų pinigų. Tačiau, išėję iš karo mokyklos ir susidūrę su tikrove, jie netenka savo idealų, ir jų neigiama reakcija yra juo ryškesnė. Tasai nepasitenkinimas tad lieka nukreiptas tiek prieš sovietinę bendruomenę, tiek prieš armiją, tiek prieš partiją ir vyriausybę. Nors toji kategorija skaičiumi nėra didelė, vis dėlto auga su kiekvienais metais.

Savaime aišku, kiekvienoje kategori-joje yra daugiau ar mažiau ir tikrų stalininių fanatikų. Ypatingą grupę su-

daro politiniai karininkai, partijos ir komjaunimo pareigūnai. Tie politiniai pareigūnai gyvena labai didelę "prie-šo" propagandos baimėje. Jų argumen-tai yra labai silpni ir neranda platesnio atgarsio karių masėje. Šioji kategorija Vakarų propagandai, žinoma, mažiau prieinama. Jau vien baimė, kad jiems po eventualaus perversmo liaudis at-keršytų, skatina juos būti fanatikus.

Slaptosios "SMERS" tarybos nariai savo darbe susiduria tik su politiniais karininkais. Nuo visų kitų karininkų ir karių jie laikosi visai izoliuoti. Jie yra už savęs sugriovę jau visus tiltus, ir jiems jau kelio nėra atgal. Jų likimas visiškai susietas su sovietinio režimo likimu. Tai kategorijai priklauso ir ka-rinių tribunolų teisėjai, tų tribunolų tardytojai ir prokurorai.

Likusių karininkų grupę sudaro ad-ministraciniai ir sanitarijos karininkai, inžinieriai, technikai ir kt. Jie, apskri-tai, ėmus, sovietiniam režimui lojalūs, nes turi daugiausia privilegijų, o iš jų reikalaujama mažiausia aukų.

Gi raudonosios armijos masę sudaro eiliniai ir puskarininkai, kurių įsitiki-nimuose ir nuotaikose atsispindi vidu-tinio Sovietų Sąjungos piliečio įsitiki-nimai ir nuotaikos. Didelė dalis tų vi-dutinių piliečių yra sovietinio režimo

Enciklopedija, elementorius ir komikai

Mes nenorime atsilikti nuo Zyplių Zigmo, kuris kūną dar tebedengdamas Unros dovanotom kareiviškom kelnėm ir žaliu kandžių suėstu megztuku, jau važinėja skolon paimtu modernišku automobiliu.

Zigmui reikalingas automobilis. Mums reikalinga Lietuvių Enciklope-dija. Zigmas neturi kelnų. Mes neturi-me elementoriaus vaikams, neturime jaunimui knygelių, neturime popula-rios, priaugančiai kartai Lietuvos isto-rijos.

Nė vienas iš mūsų neabejoja, kad enciklopedija yra didžiai vertingas dvasios lobynas, kuriam negalima gailėti darbo ir kapitalo. Jokia kita, kad ir ge-riausia pasaulinė enciklopedija negalės lietuviui duoti to, ką jam duos Lietuvių Enciklopedija. Tačiau, kol ta enciklope-dija išeis, galinčių ją pasinaudoti lietu-vių bus mažiau, negu jų šiandien yra.

Turėti lietuvišką enciklopediją, reiškai turėti vertybę, kurios anžiai ir pa-sauliniai sukrėtimai nesunaikins. Netu-rėti lietuvišką vadovėlių ir jaunimui pritaikytų knygų, reiškia neturėti priemonių kovoti prieš lengvai matomą jaunimo nutautinimą, vykdomą nelietu-viškos aplinkos ir nelietuviškos mokyklos.

Lietuvių Enciklopedijos išleidimas pareikalaus dešimtmečių. Tėvo užsa-kytos enciklopedijos vaikai neišpirks, nes jie jos nesupras.

Enciklopedija bus leidžiama dešimt-mečiais, o kas per tą laiką atsitiks su priaugančia karta — ar pagalvojame. Mums labai svarbu, kad kada nors tremties dienų istorijon būtų užrašyta: ... Gyvendami tremtyje, būdami iš-blaškyti po visus pasaulio kampus, be savų lietuviškų mokyklų, be lietuviškų vadovėlių, be lietuviškų knygelių vaikams ir jaunimui, lietuviai leido Lietu-vių Enciklopediją.

Senimas gali laukti, kol enciklope-dija išeis. Jie jos laukė ir Lietuvoje ne-priklausomybės metais. Tačiau vaikai ir jaunimas laukti negali. Juos ryja laikas ir tremties gyvenimo sąlygos. Jie yra įmesti ir sraunius nutautinimo vandenin ir juos reikia gelbėti. Mokyk-loj su draugais ir mokytojais jie kalba svetima kalba. Ten jiems niekas nekāl-ba apie Lietuvą, jos praeitį ir dabartį, apie jos vargus ir rūpesčius. Niekas ten jiems neryškina lietuvių kalbos grožio, tautos didvyriškų kovų.

Namuose mūsų vaikai ryja comicus, o comici ryja juos. O mes neturime kuo tuos komikus pakeisti. Nėra nieko lietuviško jiems paduoti. Giedriaus pa-ruoštos pasakos, nors ir ne visai pritaikytos pasikeitusiom sąlygom, seniai jau perskaitytos. Balio rinktinės lietu-vių pasakos tinka tik persenušiam jau-

nepatenkinti, tokia pat didelė dalis ka-rių ir puskarininkų yra neigiamai nusiteikę prieš Sovietų vadus. Armijos nuotaikos persiduoda į gyventojus ir atvirkščiai. Atostogoms parvykę kariai tėviškėje savo pasakojimais užpila vis daugiau alyvos į gyventojų nepasiten-kimo ugnį. Daugelis karių į savo poli-tinį apmokymą žiūri kaip į tuščius plepalus. Tik griežti įsakymai verčia juos dalyvauti tose politinėse pamoko-se.

Santykiuose tarp karių ir karininkų Sovietų armijoje veikia labai griežta iš-orinė drausmė, bet vidinė — abai silp-na. Jos dirbtinių kėlimų rūpinasi politi-niai ir partiniai armijos pareigūnai. Čia neapsieinama be bausmių ir baimės suklėmo. Dėl tos priežasties neigiamas karių nusiteikimas sovietiniam reži-mui persiduoda ir į jų santykius su ka-rininkais. Santykiavimas tarp pačių ka-rininkų labai nevienodas. Ligi majoro laipsnio karininkai labiau tarp savęs sutinka, juos suartina bendra atsako-mybės ir darbo našta. Aukštesniū laips-nių karininkai, pradedant pulkininkais, gerokai atsiriboja nuo anos karininkų kategorijos turi ir kitą gyvenimo lygį.

Plyšys tarp eilinių karių ir ypač po-litinių karininkų yra labai ryškus ir iš-sivysto į neapykantą sovietiniam reži-mui. Taigi, sovietinė armija nėra vie-nalytė, kaip kad stengiasi atvaizduoti sovietinė propaganda. Raudonoji armi-ja yra, priešingai, tikras įvairių ele-mentų mišinys, kuris nesugriūna tik dėl griežtos stalininės diskultūros, lai-kančios visą kraštą geležinėse replėse. Jei prasidėtų karas su Vakarais, klasi-nė diktatūros organizacija galėtų su-griūti, geležinės replės galėtų atsileisti ir armija, tasai įvairių elementų miš-nys, galėtų subyrėti — bet su sąlyga, jei Vakarų valstybės Sovietų Sąjungos pavergtų tautų atžvilgiu ves tinkamą politiką.

Moralinis raudonosios armijos silp-numas — tai svarbiausioji priežastis, dėl kurios Kremlius nesiryžta pradėti didesnio masto karinių žygių prieš de-mokratinį pasaulį.

nimui. "Eglutė" ir "Tėviškėlė" visai atsilikusios nuo gyvenimo. Istikrųjų, lietuviškų knygų rinkoj nieko nėra pri-augančiai kartai.

Kol priaugantis mūsų jaunimas su-augs, bus išleista Lietuvių Enciklope-dija, bet tada ta, dabar dar auganti ir iš lietuvių tarpo spręstanti mūsų tau-tos atžala, bus suvirškinta, sunaikinta Lietuvai. Jiems nerūpės Lietuva ir Lie-tuvių Enciklopedija. Ir tai nebus jų kaltė. Kaltė kris mums, jų tėvams, jų auklėtojams. Ir tos kaltės neatpirks Lietuvos pasas ar melsvas Enciklope-dijos užsiprenumeravimo pažymėjimas. Žiūrėdami į lietuvišką pasą ir gal būt jau išleistas ir gražiai įristus Enci-klopedijos tomus, mes turėsime prisipažinti, kad neišsaugojome savo vaikų lietuviškai žemei, kai ji maldaus, kad lietuviška jauna širdis prie jos glaustų-si.

Kai Lietuvoj lietuvis vėl galės būti sau žmogum, Lietuvai reikės kietai ir su užsidegimu dirbančio jaunimo, bet ne tremties išvargintų ir sukumpusių karščių pensininkų.

Vargas, didelis, vargas su ta mūsų priaugančio jaunimo dalimi, kuri bent lagerinėse mokyklose išmoko lietuviš-ka. Ji neturi lietuviškos, jai pritaiky-tos knygos, tos kasdieninės duonos, dvasinio lietuviško maisto. Tačiau dar didesnis vargas su vaikais, kuriuos rei-kia pradėti mokinti lietuviškai nuo A ir B. Jokių vadovėlių.

Mokyklos, šeštadienio mokyklos, ve-getuoją dėl tos pačios priežasties. Aš nekalbu apie tuos, kurie jau dabar nu-mojo ranka: "Pakaks, jei mano vaikas gerai mokinsis anglišką mokyklą.

TRIUSIAI "GĄSDINA" SALĄ

Kangaroo sala Pietų Australijoje yra bene vienintelė Pietų Australijos dalis, kur trūsiai nepridaro žalos, nes jų ten iš viso nėra. Tačiau dabar Kan-garoo salos policija gavo pranešimą, kad viena moteris matė trušį šioje sa-loje. Manoma, kad moteris galėjo ap-siriki, tačiau dėl visa ko gyventojai įspėti, kad jeigu dar kas pamatytų trušį, tai skubiai praneštų policijai.

PER DIDELIS AUSTRALIJOJOS VYRIAUSYBĖS ISLAIDUMAS

Ministeris pirmininkas Menzies, kal-bėdamas per radiją Melbourne, savaitinėje vidaus apžvalgoje pareiškė, kad Australijos Federalinė valdžia šiuo metu yra užsibrėžusi padaryti daug daugiau, nei ji gali. Jo nuomone, valdžia skelbia per didesles paskolas, kurių vis dėlto neužtenka įvykdyti užsibrėž-tiems planams. Min. Menzies pabrėžė, kad geriau pradėti vykdyti tik svarbiausius planus ir juos užbaigti, nei griebti šimtą įvairių projektų ir nei vieno jų neįvykdyti.

Dviejų metų laikotarpyje valstybė paskyrė 280 milijonų svarų viešiesiems darbams. Min. Menzies šitokias išlai-das skaito labai neprotingomis.

ŽYDAI BANDĖ SUSPROGDINTI S. RUSIJOS AMBASADĄ

Izraelyje Tel-Avivos mieste nežino-mi asmenys metė bombą prie Rusijos ambasados. 3 žmonės ambasadoje bu-vo sužeisti. Bomba sprogdama išdaužė langus į mylios spindulių aplinkui. Pati Rusijos atstovybė stovi miesto cen-tre ir buvo apgriauta iki trečio aukšto. Izraelio vyriausybė areštavo anti-komunistų sąjungos vadą ir 30 asmenų norėdama iširti, kas metė šią bombą.

BLOGAI BAIGĖSIS PASIVAŽINĖJIMAS

Melbourne 132 ukrainiečiai pasisam-dė laivą "Mississippi" kuris vieną sek-madienį, braskėdamas visais šonais, iš-plaukė Yarros upe juos pavažinėti.

Beplaukdamas laivas pakrypo ir pra-dėjo skęsti. Tai truko vos keletą minučių ir visi keleiviai atsidūrė vandenyje. Viskas būtų baigėsi tik "šalta maudyk-le", jeigu vienas keleivis nebūtų nus-kendęs.

Ukrainiečiai kaltina laivo kapitoną, kuris turėjęs žinoti, kad laivas buvo kiauras, tačiau kapitonas neprisipažįs-ta kaltui ir sako, kad dėl katastrofos kalti ukrainiečiai, nes "jie turėjo akor-deoną ir labai garsiai dainavo.

TITOIZMAS SUOMIJOJE

Oficiali Suomijos komunistų Partija pradėjo kovą prieš suomių komunistus, kurie savo laiką buvo išbėgę Rusijon, gavę jos pilietybę ir, gerai pažinę Stali-no nacionalinę politiką, nori perimti Suomijos komunistų partijos vadova-vimą ir vesti Tito politiką Suomijoje. Jie, kaip Sovietų piliečiai, neturi teisės

Kur čia jam dviem kryptim liežuvis laužyti! Tai mažuma. Visi likusieji sielojasi išmokyti vaikus lietuviškai. Tačiau daugeliui ir šeštadienio mokyk-la neprieinama. Arba ji per toli, arba apylinkė jos iš viso nėra.

Sunki, o sunki tad vargo mokykla tęsia savo darbą lietuvių namuose. Be pradžiamokslis, be kukliausio elemen-toriaus. Lietuvoj parengtų ir Vokietijo-jų perspausdintų, jau persenusių ir šių dienų reikalavimams neatitinkan-čių vadovėlių laidos taip pat išsibaig-u-sios.

Nemanyčiau, kad mes jau nepajė-gtume pateikti tinkamų vadovėlių. Ir sunku būtų manyti, kad tie vadovėliai tai maža dvasinė vertybė, į kurią neap-simokytų investuoti šio tokio kapita-lo. Amerikos Lietuvių Bendruomenė teiklininkaus Lietuvių Enciklopedijos leidimui. Idomu, ar ta pati Bendruo-menė negalėtų talkininkauti ruošiant elementorius, vadovėlius, tinkamas pa-guoliams pasiskaitymo knygėles.

Mums reikia pasakų vaikams. Duo-kite pagaliau sumodernintą ir iliustruotą žalių karalių. Duokite Dvyliką Brolių. Duokite ką nors naujo ir tikrai patrauklaus mūsų jaunimui. Duokite gabalėlį kenciančios Lietuvos priaugančiai lietuviškai širdžiai. Išstumkite iš jos visokius "Superboy" ir "Super-man" ir jų vietoje pastatykite Darių ir Girėną, pastatykite partizaną, nepri-klausomybės laukį karį — savanorį.

Investavimai, padaryti apsaugoti tremtinių jaunimą nuo nutautėjimo, grįš su dideliais procentais.

VI. Radzevičius

būti renkami parlamentan, tačiau visi nekomunistiniai Helsinkio laikraščiai tvirtina, kad jie turi teisę vadovauti Suomijos komunistų partijai. Siems "titoistams" smarkiai pritaria jaunieji Suomijos komunistai.

DAR VIENAS GABUS EMIGRANTAS

Didžiausias Pietų Australijos dien-raštis "Advertiser" idėjo straipsnį "Imigrantai mums rodo pavyzdį". Šia-me straipsnyje laikraštis rašo apie 27 metų amžiaus slovąką Frantisek Vnk, kuris prieš 3 metus atvyko Australijon. Būdamas dar Slovakijoje Vnk studij-avo metalurgiją. Australijoje jis buvo priverstas atidirbti 2 metų kontraktą Glanvilleje prie kanalizacijos. Matyda-mas, kad uždirbamų pinigų neužteks studijoms, jis susirado antrą naktinį darbą. Uždirbęs pakankamai pinigų jis įstojo Adelaidėje į School of Mines. Po vieno metų studijų jis išlaikė dip-lominius egzaminus. Iš šių dalykų penkis išlaikė labai gerai.

1953 m. sausio mėn. 12 d. jis buvo apdovanotas David Shearer premija, kaip studentas, geriausiai baigęs meta-lurgiją visoje School of Mines istori-joje.

Dabar Vnk priimtas į School of Mines lektorium ir atliekamu laiku dir-ba Adelaidės Universiteto metalo ga-mybos laboratorijose, kur jis tiki pada-ryti išradimą ir įsigyti metalurgijos daktaro laipsnį.

KRONIKA

* ALB Krašto Valdyba praneša, kad bendro susirašijimo reikalais adre-suojama: Mr. J. Vaičaitis, 82 Flinders Str., Darlinghurst, NSW.

Visais piniginiiais reikalais adresuo-jama: Mr. S. Grina, 170 Barcon Ave, Darlinghurst, NSW.

* ALB Hobarto Apylinkės Valdy-bon š. m. sausio mėn. 25 d. išrinkta: Pirm. Krūžas Algirdas, sekr. Jakštas: Aleksas, išd. Bukevičius Bronius.

Kontrolės Komisijon: J. Šlyteris, A. Kontvilas ir L. Zozas.

* ALB Canberros Apylinkės Valdy-bon 14.12.52 m. išrinkta: Pirm. K. Li-sauskas, sekr. K. Makūnas, išd. V. Či-nikas.

Nariai: R. Šilinis ir B. Šumila. Kontrolės Komisija: A. Čejčys, P. Velioniškis ir A. Gasiūnas.

* Australijoje: Darwine ir Sydneju-jie lankėsi Don. Kuraitis, kuris Ameri-koje, Chicagoj, gyvena nuo 1913 m. Turi savo automobilį prekybą. Jis kasmet keliauja po pasaulį, Lietuvoje buvo 1934 ir 1938 m. Sydnejuje apsilan-kę pas ALB Krašto V-bos pirm. J. Vai-čaitį. Susipažino su keliomis lietuvių šeimomis. 53.I.25 Campdown bažn. salėj pasidalino mintimis apie JAV gy-venimo sąlygas. Filmavo iš bažnyčios išeinančius. Pakvietė keletą asmenų bendram pašnekesiui prie alučio. Syd-nėje apledo 53.I.26 d. vakare išskrida-mas į New Zealand. Malonu konsta-tuoti, kad labai gražiai lietuviškai kal-ba.

Juozas Mikštas

Ten toli už mariu

Ten toli už mariu,
Už kalnų aukštųjų,
Kur žiaurus patėvis
Našlaitėlius uja.

Kur žiaurus patėvis
Našlaitėlius skriaudžia,
Kur jie kantriai neša
Savo dalią skaudžia.

Ten, kur vargo dienos
Alkanos ir kietos,
Kur rūpintojėlis
Sau neranda vietos.

Ten, kur visos naktys
Šaltos, šurprios, baisios,
Kur žmogžudžiai tunka
Vargų darbo vaisiais.

Ten gimtinė mūsų,
Ten kančių tėvynė,
Šiandien LAISVĖS SVENTĖ
Ašarose mini.

Ašarose mini,
Ir su ginklu budi,
Ko gi mes šiandieną
Čia tokiame nuliūdę?

Ko gi mes šiandieną
Čia taip nusiminę?
Juk tenai, už mariu,
Dar gyva tėvynė.

Tik tegu jai spindi
Visos mūsų jėgos.
Juk dienelės mūsų
Čia per greitą prabėga...

Ir dažnai apmirę
Gimto krašto kančią,
Tik jautriais žodeliais
LAISVĖS SVENTĖ švenčiam.

Yallourn, 1953 m. vasario 16 d.

ALB ADELAIDĖS APYL. NARIŲ VISUOTINAS SUSIRINKIMAS

Vasario 8 dieną buvo sušauktas visuotinis Adelaidės apylinkės lietuvių susirinkimas, kurio vienas iš pagrindinių tikslų buvo perrinkimas Apylinkės Valdybos prisitaikant Krašto Valdybos reikalavimams, nors Apylinkės Valdybos kadencija baigiasi tik rugpjūčio mėnesį.

Apylinkės Valdybos vardu pranešimą padarė Pirmininkas J. Lapšys. Iš svarbesniųjų V-bos darbų pažymėtina: prarastų rūbų vajus, Vokietijoje likusiems tautiečiams padėti; paruoštos 4 radijo valandėlės; suorganizuota Baltų Taryba, kurioje lietuvių atstovauja p. J. Lapšys; su dail. Ant. Rūkštele susitarta, kad jis atstovautų lietuvių interesus radijofone nepriklausomai nuo Valdybos pasikeitimų; su p. L. Gerulaičiu susitarta, kad jis vadovautų visiems Valdybos parengimams; užsakyta įvairiems parengimams salė 12-kai mėnesių; baigiamas ruošti albumas, kuriame bus pavaizduota Pietų Australijos lietuvių veikla ir kūrimasis; Vokietijos Krašto Valdyboje užsakyta lietuviškų plokštelių, kurios įdainuotos įvairių mūsų meniškių kolektyvų Vokietijoje; metų eigoje parengti visi tautinių švenčių minėjimai ir Naujųjų Metų sutikimo balius; atlikta visa eilė kitų mažesniųjų darbų. Pirmininkas pasisakė prieš įvairius slapstus šmeižikus, prašydamas Valdybos veiklą kritikuoti viešai ir atvirai, kad būtų galima dėl primetamų kaltinimų pasisakyti.

Lietuvių kartotekos reikalu Pirmininkas pareiškė, kad ji nesudaryta ir Valdyba mano, kad nėra jokios galimybės ją sudaryti. Tam esama įvairių priežasčių.

Pirmininkas taip pat išreiškė nuosirdžią padėką visiems Adelaidėje gyvenantiems menininkams bei kolektyvams (chorui, taut. šokių grupei), kurie visą laiką buvo ir yra aktingi Valdybos talkininkai ir be kurių pagalbos Valdyba nebūtų galėjusi įvykdyti tenkamų uždavinių atlikti.

Valdybos pirmininko pranešimas Susirinkimo buvo priimtas karštais plojimais, tuo pačiu išreiškiant visai Valdybai Bendruomenės padėką už gausius darbus, atliktus lietuvių labui.

Po to pranešimą padarė Revizijos Komisija ir Valdybos vice-pirm. V. Čepiauskas apie Krašto Tarybos atstovų suvažiavimą.

Iš Valdybos sąstato pasitraukus p. V. Stasiškiui ir p. Marmukoniui, jų vieton išrinkti Č. Zamoiskis ir L. Gerulaitis, o kandidatais liko J. Vasiliauskas ir p. Rudzenskas, gi Valdybos pirm. J. Lapšys ir kiti Valdybos nariai, Susirinkimui prašant, sutiko eiti pareigas toliau.

Revizijos Komisija patvirtinta ta pati.

I Garbės Teismą pririnkti p. Reisonienė ir p. Garbaliuskas.

Be to, Susirinkimas sudarė Komisiją lietuvių bendruomenės namams Adelaidėje įsigyti.

Tris kart "valio" už Picasso!

Tokiomis ir panašiomis antraštelėmis lakraščiu puslapiuose prasidėjo aprašymai apie Australijos menininkų "sukilimą" prieš snobus valdančius meno institucijas ir diktuojančius menui. Kovą kilo, kai Sydnejaus Meno Galerijos valdytojai 1952 metų Archibaldo premiją paskyrė portretistui W. Dargie už nutapytą australų pramonininko ir vieno iš Galerijos valdytojų Essington LEWIS portretą.

Archibaldo £500 metinė premija yra pati didžiausia ir svarbiausia Australijos meno gyvenime. Ją įsteigė J. F. Archibald, laikraščio Bulletin savininkas ir 1919 m. mirdamas testamentu paskyrė tam menininkui, kuris geriausiai nutapys kurio nors nusipelnusio menui, literatūrai, mokslui ar politikai asmens portretą.

Australų meno kritikų pasisakymais W. Dargie portretas yra tik sausa, skrupulingai tiksliai nutapyta fotografinio stiliaus studija, neturinti savybių jokių meninių savybių. Tikslus fotografinis panašumas dar nepasako, kad kūrinys kartu yra ir menas. Holbeino nutapytas monarcho Henricho VIII portretas yra garsus ne todėl, kad jame atvaizduotas despotiškas monarchas, bet tik vien dėlto, kad turi savyje daug meno. Kyla klausimas, koks yra skirtumas tarp fotografinių dokumentinių ir meninio portreto? Portretas, kuris išreiškia daugiau, negu fotografija gali išreikšti, arba — ko negalima išreikšti mechaniskomis ar mokslinėmis priemonėmis, yra menas.

Tokį fotografinį sausą portretą premijavo Meno Galerijos valdytojai, kurie kasmet kontroliuoja premijų paskirstymą. Galerijos valdytojai iki gyvos galvos yra paskirti biznierių, tarybotojai ir kiti pensininkai, kurie neturi daugiau kur dingti ir jokio supratimo apie meno reikalus neturi. Jiems menas reiškia vieną dalyką, menininkams — kitą. Retas iš jų galėtų atskirti Van Gogh nuo Braque. Ankstyvesnėje Galerijos valdytojai savo laiką buvo nupirkę už £3000 tuometinio "populiaraus" menininko Sir John Poynter paveikslą, kurį dabar neperseisusiai par-

davė Londone už £6, o 1925 m. atsisakė priimti kaip dovaną kelis prancūzų impresionistų paveikslus, kurių šiandieninė vertė būtų buvusi pusė milijono ir būtų Sydnejaus Meno Galeriją išskėlę į aukštesnę meno plotmę. Šiandien Sydnejaus pagal savo dydį turi pačią biedniausią pasaulyje meno kolekciją... Premijuodami paveikslus komisijos nariai turėtų būti lygiai tokie pat geri specialistai, kaip kad yra Davis Cup komandos parinkėjai, — sako jų vienas menininkas.

Subruzdę Australijos menininkai visame žemyne ir tą pačią dieną Sydnejuje suruošė protesto demonstracijas prieš tokį nevykusį meno toleravimą ir prieš paskirimą tokių valdytojų, kurie meno srityje nieko nenusimano. Demonstracijos baigė sušukdami tris kart valio už Picasso!

Visas pasaulis išskyrus Australiją, pripažįsta, kad XX amžiaus menas yra sukūręs savąjį stilių Picasso, Chagall, Kokoschka ir kitų darbuose, tačiau Australijos menininkai iš to fakto gauna labai mažai naudos, nes tokie snobai, kaip kad Melbourne ar Sydnejaus Meno Galerijų valdytojai, kurie nesidomi nei menu nei menininkais, visiškai neleidžia pasireikšti naujoms jėgoms ir dalinamomis premijomis nepripažįda prie meninio lygio pakėlimo, bei pagerinimo. Sako, kad šitas "estetinis" sujudimas pirmą kartą Australijoje padvelkė Parnasu.

Skaitydami ar stebėdami panašius australų subruzdumus galime pasigirti, kad mes ir savo tarpe turime panašų teoretiskų valdytojų, kurie į šiuo dienų lietuvių menininkų stilių žiūri šnairomis, ieškodami tik "grožio", "klasiškų formų", kad "kūriniai žiūrovui teiktų giedrios nuotaikos ir džiaugsmo"... o jeigu tas stilius ir kūrinys bus toks baisus, kaip kad yra Greco, Daumier ar Petravicius, tuomet jie tokį menininką išbars, pamokys.

A. Jewlenski labai teisingai apibrėžė meną: "Menas yra šiešios kalba, bet ne gamtos kopijavimas".

Vac. Tamošaitis

Redaguoja Sambūrio "Sviesa" Australijos Regijonalinė Valdyba

IŠ PRAEITIES

"Sviesos" sambūris, šiandieną jungiąs daugumą mūsų aktyvaus jaunimo, turi neilgą, bet aktyvią praeitį.

1946 m. Pirmasis "Sviesos" skyrius įsisteigė 1946 m. kovo mėn. 13 d. Tübingene (Vokietijoje).

Tais pačiais metais viens po kito įsisteigė "Sviesos" skyriai Paryžiuje, Stokholme, Freiburge, Yverdone (Šveicarijoje), Karlsruheje, Münchene. Liepos mėn. pasirodė pirmasis laikraštis "Sviesa". Ir tuoj po to išėjo "Sviesos" laikraštis Paryžiuje.

Rugsėjo mėn. vyr. Sambūrio Valdyba išleisdžia žurnalą "Sviesa".

Lapkričio mėn. 15-16 d. Lietuvių Studentų suvažiavime Augsburgėje, "Sviesos" atstovai išrenkami į lietuvių Studentų centrinę atstovybę ir tuo būdu sekantį trejus metus šviesiečiai vadovauja visam lietuvių studentijos gyvenimui.

Lapkričio mėn. 17-18 d.d. Tübingene įvyko pirmasis skyrių atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvauja atstovai iš Müncheno, Erlangeno, Freiburgo, Hamburgo ir Tübingeno.

1947 m. Įsisteigė skyriai Erlangene, Bonnoje, Pizoje (Italijoje) ir Stuttgarte.

1948 m. Įsisteigė skyrius Goetingene. Vasario 28-29 d.d. įvyko antrasis "Sviesos" skyrių atstovų suvažiavimas Stuttgarte. Suvažiavimas priėmė reikšmingą nutarimą, kuriuo "Sviesa" pritaria Paneuropos idėjos realizavimui ir eventualiai įsijungė į tarptautinį tai idėjai įgyvendinti sąjūdį.

Šiuo suvažiavimu užsibaigia organizacinis laikotarpis. Sambūris tuo metu Vakaruose Europoje turėjo 14 skyrių su apie 400 narių.

Spalio mėn. 10 d. Freiburge įvykusiame Europos Unijos Kongrese dalyvavo vyr. Valdybos vice-pirmininkas A. B. Busackis ir Sambūrio bičiulis adv. V. Požėla. Užmegsti ryšiai su žymiais Europos federalistais, kurių pasėkoje Vyr. Valdyba suėjo į kontaktą su Jeunesse Européenne — Juventus organizacija.

Emigracijai pagyvėjus 1948 m. šviesiečiai pasklido po platųjį pasaulį skleiddami "Sviesos" idėjas ir steigdami naujus skyrius.

Mokslo naujienos

VANDENILIO BOMBA DIDELE ĮŽANGA

Kaip jau buvo rašyta, Eniwetoko saloje JAV išsprogdino vandenilinę bombą. Vandenilinės bombos jėga, kaip teigiama, yra tūkstantį kartų didesnė, negu uranijaus bombos galia.

Tačiau šios bombos išbandymas yra tik įžanga į dar didesnius atidengimus. Faktas, kad vandenilis sunaudotas praktiškai gaminti energijai, pats savaime yra labai didelis išradimas, kuris atskleidžia dar didesnę ateitį. Nes uranijus yra retas elementas, kurio sunku rasti ir gauti, o vandenilio gali pasigaminti kiekvienas žmogus, leisdamas per vandenį elektros srovę. Vandens yra didelės atsargos, — todėl vandenilio pritaikymas gyvenimui, gautant iš jo atominę energiją, žmonijai atidaro neregėtas ir nepatirtas galimybes.

Akivaizdoje tokių faktų, jau susirūpinta plačiausiu atominės energijos pritaikymu gyvenimui: šilumai gauti, mašinoms varyti ir t.t. Ir visai yra tikra, kad dar šiuo laikų žmogus pats pasinaudos nepaprastomis atominės energijos pritaikymo kasdieniniam gyvenimui galimybėmis.

Teigiama, kad susidaro galimybė jau konkrečiai galvoti apie žmogaus keliones į kitus dangaus kūnus — šviesulius, gal pasigaminus kokią raketą arba kokią skraidančią lėkštę.

SVEIKA VALGYTI VAISIUS IR DARŽOVES

Gydytojai ir biologai yra ištyrę, kad žmogaus kūnas (taipgi ir gyvulių) yra reikalingas tam tikrų cheminių junginių, kurie patys organizmo medžiagų nėra kokie statybos elementai, bet medžiagų apykaitoje jie vaidina labai didelį vaidmenį, — tai yra taip vadinamieji vitaminai, kurie dabar gydytojų vadinami raidėmis A, B, C, pridėdant dar prie jų ir skaičius, jeigu kuo nors vienas vitaminas skiriasi nuo kito, nors ir būtų tos pačios rūšies.

Daugeliu atsitikimų yra nustatyta, kad organizmas, negaudamas vitamini-

Visur visaip

SUŽIEDUOTUVIŲ SVEIKINIMAS

Vyrai yra būtybės, už kurių moterų teka. Jie turi dvi kojas, dvi rankas ir kartais dvi žmonas, bet niekada daugiau kaip vieną dolerį žmonos užgaidoms. Visi vyrai yra tarpusavy panašūs, kaip turkiškos cigaretės.

Bendrai kalbant, vyrai skirstomi į: vedusius, nevedusius ir našlius. Nevedęs vyras yra tas, kuris yra sklindas užsispyrimo ir kurio siela pilna įtarmos. Vedęs vyras taipogi skirtingi: vertingi, nevertingi ir tie, kurie tėra likimo paguoda. Padaryti iš vyriškio vedusį vyrą reikia kantrumo, ištvermės tikėjimo, vilties ir pasigailėjimo, nes tai yra augščiausias iš visų civilizuo-tam pasauly žinomų menų. Argi tai ne psichologinis stebuklas, kad švelnus, gėžnas, malonus, kvepiantis sutvėrimas — moteris norėtų pabučiuoti didelį, nevikrų, apžėlų, tabaku ir likeriu atsiduodantį tvarinį — vyrą.

Jei moteris pataikauja vyrui, jis jos bijo; jei ji nepataikauja — jis nuobaudžiauja su ja. Jei ji leidžiasi mylima, ji jam greitai atsisbosta, jei nesiduoda — ji jam nusibosta jau pradžioje pažinties. Jei ji sutinka su jo nuomone visame kame — ji greitai tampa jam neįdomi; jei ji ginčijasi su juo — jis pradeda jos vengti.

Jei ji viską tiki, ką jis sako, jis mano kad ji kvaila; jei ji netiki — jis mano kad ji ciniki. Jei jos rūbai yra ryškios spalvos ir ji dažosi veidą — jis gerai apsigalvoja, kol drįsta su ja rodytis žmonėse. Jei jos rūbai tamsūs ir tiesių linijų, jei ji dailosi ir moteris dažytas ir dėvintis rėkiančių spalvų ir formų rūbus.

Jei dalyvauja jo išdaigose, jis prisiekia, jog tai ji jį vedanti į pragarą. Jei ji pasikliauja juo, jis abejoja ar ji turi smegenis. Jei ji moderniška, pažangi, savistovi — jis abejoja ar ji turi širdį. Jei ji turi pasisekimų vyrų tarpe, jis pavydi, jei ji to neturi jis abejoja ar verta vesti "pasienio gėlele".

Tad, ponai, vyrai, jūs matote, moteris tikrai yra menininkė, nes yra menas vyrą paversti vedusiu vyru ir šeimoms galva. Išvada: p-lė A. yra viena iš tų didžiųjų menininkų, ano meno kūryboje.

(Šis sveikinimas buvo skaitytas Montreale vienoje sužieduotuvėse). (T. Z.)

LABAI TIKSLUS APIBRĖŽIMAS

Amerikoje Howardo universitete logikos profesorius klausė jaunų doktorantų ginčų. Pagaliau pritrūkęs kantrybės paklausė vieną kalbėtoją:

— Ar tu, mano mielas, žinai, kas yra žmogaus smegenys ir kaip jos veikia?

Kalbėtojas nė nemirktelėjęs atkirto:

— Žmogaus smegenys yra pati moderniausia mašina, kuri pradeda savo darbą pirmą minutę, kai žmogus užgimsta ir sustoja tada, kada pradeda ma viešai kalbėti publikai.

KAIP SUPRASTI?

???

Ir Amerikos laikraščiuose dėl korespondentų neapdairumo pasitaiko "logiškai linksmų" žinių.

"Arkansas Gazette" vieną dieną paskelbė:

"Floridos gubernatoriaus Fuller Warren buvo nuvežtas ligoninėn. Čia tikimasi jis pataisys savo pairusius nervus po paskutinį Kalėdų atostogų, kurias jis praleido kartu su savo jauna ir gražia žmona ir jos tėvais."

* "Herald Tribune" pranešė:

"Garsus futbolistas Berra gavo futbolu per galvą. Jis buvo skubiai nuvežtas į ligoninę ir padaryta rengteno nuotrauka, kuri parodė, kad Berros galvoje nieko nėra."

ny, suserga. Garsi yra avitamininė liga, vadinama skorbuto, kada trūkstant organizmui vitamino, pradeda kraujuoti dantų smagenos, po oda atsiranda kraujopūdžiai, dantys išklemba, žmogus netenka jėgų ir miršta.

Tokių sergančių avitaminiais gydo duodami vitaminų. Bet geriausia yra sveikiems žmonėms jau valgyti vitaminais turtingą maistą — vaisius, daržoves ir bendrai šviežią maistą. Kenuotas maistas dažniausiai jau turi tiktai sunaikintus vitaminus. Todėl kareiviai, kai fronte besimaistina tiktai kenuotu maistu, suserga skorbuto.

Todėl patartina vartoti šviežią maistą, kiek galint, vengti kenuoto ir nevartoti kramtomos gumos, nes nuo to genda dantys ir skilvis. Nors žmogus gali atvira skorbuto ir nesusergti, bet jis, vartodamas kenuotą maistą ir dažnai kramtydamas gumą, sugadina vidurius, sugadina dantis ir netenka sveikatos. Dažnai ir pats nežino, kas su juo darosi, — tiktai jaučiasi silpnas, nesmagus, ir visas gyvenimas darosi nemielas.

"Nepr. Liet."

DANUTĖS NASVYTYTĖS IŠ RAIŠKOS ŠOKIO GRUPĖ:

J. Kaunaitė, E. Kesminaitė, B. Mažeikaitė, D. Dimidavičiūtė, J. Kesminaitė.

Šios grupės spektaklis įvyks š. m. vasario mėn. 27-28 dienomis Adelaidės Town Hall salėje.

Susirinkime dalyvavo apie 50 asmenų — gana mažai.

"Lietuvių Tautos Kelio" knygos,

parašytos prof. M. Biržiškos, pirmos dalies pirmoji laida išsibagė. Tos knygos antroji dalis išėina iš spaudos apie vasario mėn. vidurį. Malonėkite iš anksto užsisakyti, kas norite tą knygą gauti. "Lietuvių Tautos Kelio" II d. kainą 3 dol. Rašyti: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

* Australijos gyventojų skaičius padidėjo beveik 1 milijonu nuo 1949 metų. Šiais metais Australija turi apie 8,750,000 gyventojų.

* Kanada 1952 m. eksportavo prekių už 4,301 milijono dolerių. 1952 metais eksportas pakilo 10% nei 1951 metais.

* Švedai pasirošė nupirkti 80 "Centurion" tankų iš Anglijos.

* Čekija pasitraukė iš UNESCO.

* Britanijoje buvo pavogta iš pašto siuntos £11,000. Vagystė buvo atlikta labai greitai tempu ištraukiant pinigų pašto policijai "iš po nosies".

Redaguoja P. Pusdešris

MINTYS GAVENIAI

Kristaus Kancė ir Prisikėlimas iš numirusių — tai didieji žmonijos išganymo įvykiai, kurie pasaulio istoriją ir žmonių laimę pasuko nauja linkme — į dangų! Kiekviena nuodėmė reikalauja atsisėdimo už Dievo įleidimą. Ir štai Kristus ant kryžiaus prikaltas miršta, kad dangiškajam Tėvui atsiųstų už mūsų visų nuodėmes. Mes pasidarėme mylimieji Dievo vaikai. Bažnyčia prieš didžiųjų Tikėjimo įvykių šventes mus nori tinkamai paruošti: ji skiria gavenius laiką, kad susitrintume savo dvasią ir pasitaisytume iš klaidų.

Per krikštą mes tapome Dievo vaikai! Ar šis faktas šiandien mums sukelia daug džiaugsmo? Vien tik apie tai pagalvojus širdis turėtų prisipildyti džiaugsmu! Bet kodėl daugumai tai nei šilta nei šalta? Tačiau šandien atėjo laikas nusikratyti nelemto abejingumo! Pats Sv. Tėvas šaukia visus pabusti iš dvasinio apsnūdimo ir visuotinę religinį atsinaujinimą. "Kaip mes dažnai kartojame, — sako Sv. Tėvas Pijus XII, — kad grįžimas prie Kristaus yra vienintelis vaistas nuo viską apimančios krizės, kuri pasaulį supurtė. Iš mūsų Tėvo ir Ganytojo lūpų šiandien girdite žadinojo šauksmą nes matome, kad pasaulis nesąmoningai žengia keliu, kuriuo žmonės, kultūra ir tautos veda į prarają. Mūsų atsakomybą išpaugė, kad viską bandytume ir viską darytume, kad tik žmoniją išgelbėtume iš milžiniško pavojaus."

— Šiandien atėjo laikas ne kalbėti, bet veikti! — kviečia Pijus XII. — Žmogus, kuris vakar buvo svetimas ir nevertas susidomėjimo — šiandien yra brolis, nes ir jis yra mylimas sūnus, mylimoji duka to paties dangiškojo Tėvo. Šiandien iš kiekvieno tikinčiojo vyro ir moters, berniuko ir mergaitės, turi iš naujo suspinduliuoti krikščionio ženklą! "Is to visi pažins, kad jį mato mokiniai, — sako Kristus, — jei jį vienas kitą mylėsite, kaip aš jus mylėjau". Štai tas krikščionio ženklas! Apie pirmąsias krikščionių bendruomenes tik dėl to ir buvo sakoma, kad jos buvo vienos širdies ir vienos sielos!

Bažnyčia kviečia, kad tikintieji gavenios metu vengtų tuščių pasilinksminių ir daugiau laiko skirtų savo dvasios reikalams. — Žmogus ne vien duona gyvas! Kaip dažnai tu kiekvienas įsitikiname. Pasaulis toks keistas ir svetimas, dažnai pamiršta šiuos Viešpaties žodžius.

Javų varpos turi turėti grūdų, malūno sparnams reikia vėjo, gyslonis turi sruventi kraują. Mūsų pavergtai Tėvynei ir Bažnyčiai reikia daug gerų žmonių, kurie kurtų šviesią ateitį. Be drėgmės išdžiūsta augalai, be vėjo sustoja malūnai, be gyvųjų žmonių išmiršta tautos. Todėl ir mūsų gavenios

laikas turi būti tikras perversmas mūsų gyvenime! Kristus to nori. Aukštyn širdis! ypač šiuo gavenios metu. Kad mūsų širdys pakilusios, persiimtų Kristaus meilės mokslu. Jo dorybėmis gyventų. Tik tada mes mažinsim asarą pasaulyje ir sklėsime džiaugsmą aplinkoje.

Pr. Dauknyš, MIC

Pastaba.

Šių specialiai "Kat. Gyvenimui" parašytų eilučių autorius Pranas Dauknyš — vienuolis marijonas, ir antras lietuvis jaunuolis Aleksas Nekrašas — šv. Kazimiero Kolegijos auklėtinis, šių metų vasario 28 d. Romoje priima kunigystės šventimus. Abu jaunieji kunigai brandos atestatus gavo tremties mokykloje — Eichstatto lietuvių gimnazijoje 1946 m., abu gyvai reikšiai skautų ir ateitininkų veikloje, ypač spaudoje.

Linkime sekmes platinant Kristaus idealus tarpe sesių ir brolių lietuvių.

A. Kubilius

TITO "DEMOKRATIJA"

Sv. Tėvui paskyrus Zagrebo arkivyskupą L. Stepinac kardinolu, maršalas Tito pagaliau išdrišo viešai nutraukti visus santykius su Vatikanu, nors iš tikrųjų tų "santykių" niekuomet nėra buvę pilna to žodžio prasme. Ne tik Vatikanui, bet ir visame pasaulyje jau seniai aišku, kad Kat. Bažnyčios persekiojimas Jugoslavijoje niekuo nesiskiria nuo Sov. Rusijos Teroro.

Šių metų pradžioje Jugoslavijos vyskupai parase atvirą protesto raštą Titui, kuriame sakoma, kad 200 kunigų šiuo metu yra kalinėjami, 30 kunigų perėjais metais nužudyti, kunigų suimėjimai tęsiasi. Bažnytiniai pastatai apkrauti didžiuliais mokesčiais, kurių nepajėgiant užmokėti, bažnyčios konfiskuojamos. Delbašene bažnyčia paversta kviečių sandėliu, Ljubljanoje — filmų studija, Rijekoje bažnyčia išsprogdinta. Vargonininkams ir chorvedžiams policijos įsakymu įsakyta palikti savo postus. Procesijos už bažnyčių sienų griežtai draudžiamos. Iškilmingos pirmosios Mišios (primicijos) trukdomos. Kunigams uždrausta pamoksluose pasisakyti prieš ateistinę propagandą, o kai kuriose vietose kunigams buvo įsakyta paskelbti tikintiesiems, kad jie nebeitų į bažnyčią. Bažnyčiose negalima daryti piniginių rinklavių. Vienas zakrastijonas buvo nubaustas 10,000 dinarų (£16) bauda už paėmimą iš maldos 10 dinarų (apie 1 peno), o tuo tarpu, kada Ljubljano vyskupas Anton Vork buvo apipiltas gazolinu ir padegtas, žudikai buvo uždaryti tik devynioms dienoms — kalėjime. Visiems mokytojams griežtai uždrausta lankytis bažnyčiose. Seserų vienuolių konventai uždaryti. Kat. spaudos likutis gyvena savo paskutines dienas.

Vyskupai savo raštą Titui baigia žodžiais: "Mes pageidaujame laisvės ne tik į darbą, bet taip pat laisvės religijai ir sąžinei, o tai yra laisvė bažnytinėms mokykloms, religinėms organizacijoms; taip pat teisės tvarkyti turimas materialines vertybes kaip mes randame esant tinkama. Viso to iš valstybės pageidaujame ne kaip dovanos, bet kaip teisės. Žmonės, kurie pasitiki savo Bažnyčia ir ją myli, pasirūpins ja dėl mūsų" — baigia savo raštą Jugoslavijos vyskupai.

KATALIKIŠKOSIOS BENDRUOMENĖS VEIKLA MELBOURNE

Sendraugiai ir ateitininkai moksleiviams

Ateitininkijos idėja Melbourne buvo jau seniai gyva. Tačiau tik 1952 m. rugpjūčio mėn. 9 d. kun. P. Vaserio pastangomis, sušauktas steigiamasis sendraugių susirinkimas. Nariais įsirašė 22 asmenys. Tame pačiame susirinkime buvo išrinkta sendraugio valdyba susidedanti iš pirmininko S. Balčiūno, kun. P. Vaserio ir p. J. Petraičio. Savo veikloje sendraugiai pirmiausiai pasiryžė padėti jauniems ateitininkams. Melbourne jau įvyko du ateitininkų moksleivių pasirodymai su programa. Šiais metais ateitininkai moksleiviai ruošia užgavėnių sutikimą su plačia programa. Ateitininkams vadovauja energingas pirm. p. Čizauskas.

Katalikės Moterys

Salie sendraugių ir ateitininkų Melbourne veikia katalikės moterys. S. m. sausio mėn. 18 d. Katalikių Moterų D-ja turėjo susirinkimą, kuriame paminėjo neseniai Prancūzijoje mirusią a. a. Dr. Karvelienę, Katalikių Moterų Pirmininkę. Salie minėjimo buvo plačiai aptarti veiklos planai. Moterų D-ja vadovauja p. P. Raulinaitienė.

Geelonge

Gretimame Melbourne mieste Geelonge veikia tiktai jaunieji ateitininkai. Pastarieji suorganizuoti kun. J. Kungio rūpesčiu. Geelonge ateitininkai ligi šiol savo veikla nepasižymėjo.

Sendraugių ekskursija.

Sausio mėn. 25 d. Melbourne Sendraugiai suorganizavo ekskursiją į gražųjį Melbourne priemiestį — Mornington. Ekskursija buvo padaryta privačiomis sendraugių mašinomis ir tęsėsi visą dieną. Didžiąją ekskursijos dalį užpildė maldybinis Morningtono nūjūryje. Čia buvo išleistas jūmorio laikraštukas. Ta pačia proga ekskursija turėjo progos aplankyti Morningtone gyvenančius sendraugius.

Katalikiškoji spauda

Katalikiškoji lietuvių bendruomenė Melbourne skaito nemažą katalikiškos spaudos. Gaunamas dienraštis "Draugas", "Darbininkas" ir kultūros žurnalas "Aidai" bei Kanados "Tėviškės Žiburiai". Ateitininkijos tarpe išplatina 30 egz. "Ateities".

Br. Z-ris

JAUNIMO ŠVENTĖ

Adelaidės lietuvių jaunimas ruošiasi iškilmingai atšvęsti savo Globėjo Sv. Kazimiero šventę. Ji šimt bus kovo mėn. 8 d. Ateitininkai ir skautai rengia iškilmingą minėjimą — koncertą, kuris įvyks 4 v. p. p. Katedros salėje, o pamaldos bus įprastu laiku šv. Juozapo bažnyčioje.

Prieš tai vasario mėn. 28 d. nuo 7 iki 8 val. vak. Tėvas Leonardas klausys išpažinių Katedroje. Kovo mėn. 1 d. pamaldų lietuviams nebus.

sus tarnus, apmokėjo algas ir nuėjęs į žmonos miegamąjį atsisėdo ant jos lovos krašto. Žmonos akys buvo pusiau primerktos ir veide matėsi malonus šypsnys. Oskar apkabino jos kaklą ir pradėjo smaugti. Antra va andą naktį išnėsė lavoną į automobilį ir pasodinęs užpakalinėje sėdynėje išvažiavo į New Yorką.

Po keleto kilometrų išsuko iš centrinio kelio į vieškelį ir sustojo ties didele iškaba, kurios užrašai rodė, kad toje vietoje vyktą didelę statybą. Nuvežė lavoną iki pusiau pripildytos duobės ir užkaskė žemėmis. Oskar žinojo, kad už kelto valandų atvažiuos sunkvežimiai tonomis žemių užvers lavoną.

Nuvažiuojant į New Yorką, susirado Ritą ir apsigyveno viešbutyje. Kitos dienos vėl popietį kažkas paskambino prie durų. Parkes pamatė du vyriškius.

"Policija! — pasisakė vienas, — mes norėtumėm pamatyti jūsų žmoną."

"Jos kaip tik nėra šiuo momentu. Išėjo apsipirkti."

"Gal jūs nieko prieš, jei mes luktersim?"

Parkes žinojo, kad dabar viskas baigta ir Ritą kiekvienu momentu gali grįžti. Bet kur gi jis savo planuose galėjo padaryti tokią klaidą?

"Nėra reikalo toliau vaidinti" — pasakė jis policijai. "Aš prisipažįstu — aš nužudžiau savo žmoną. Bet kaip jūs apie tai sužinojot?"

Detektyvai pažvegė nustebę viens į

Uz Tėvynės laisvės ryta

(Vasario 16 d. minėjimas Adelaidėje)

1953 met. vasario 15 dieną Adelaidės lietuvių paskyrė 35-į metų Nepriklausomybės akto prisiminimui.

Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį...

11 valandą iš ryto gausus Adelaidės lietuvių burs susirinko Adelaidės Kat. Katedroje pasimelsti iškilmingoje nuotakoje už Tėvynę.

Pamokslą sakė vienuolis Tėvas Leonardas. Jis priminė, lietuvių ir anglų kalbose, Vasario 16 d. reikšmę ir ragino prašyti Dievą pagalbos, kad vėl galėtume išvysti savo laisvą kraštą. (Tėvas Leonardas yra gimęs Anglijoje lietuvių šeimoje, nuo mažų dienų jis buvo atskirtas nuo tėvų, bet ir šiandien jis bando kalbėti lietuviškai ir kiekvieną progą stengiasi išmokyti naują lietuvišką žodį ar sakinį.)

Pamaldų metu giedoję solistė E. Rukštelienė. Jos sidabrinis balsas skambėjo tamsiosios katedros skliaustuose, teikdamas viltį.

Maria, mater gratia... Si giesmė išspaudė nevienam asarą ir aš tikiu, kad šią dieną tai buvo pati gražiausia malda už Lietuvą.

Šaltosios šiaurės gentys, susirinkę į senuolių namą, Vėl prakalbėjo išdidžia tėvų tarpe.

Pavakare lietuvių skubėjo į vieną Adelaidės salę, kur scenoje matėsi Vytis ir Trispalvė.

Pilna salė šventadieniškai nusiteikusių žmonių, lietuviška kalba, balti programos lapeliai su rūtomis viršeliose, ir santūrus Adelaidės lietuvių Bendruomenės Pirmininko p. Lapšio žodis pradėjo Vasario 16 d. minėjimą Adelaidėje. Paskaitą skaitė laureatas Pulkis Andriusis ir šį paskaitą buvo pati originaliausia ir aktualiausia iš visų paskaitų, kurias girdėjau šia proga tremtyje (Ji yra išspausdinta šiame "AL" numeryje). Aukštaitiška tarne, palinkusių beržynėlių vaizdais ir turtiniais palyginimais, Pulkis Andriusis savo žodžiais, lyg teptuku, tapė čia šypseną, — čia liūdesį, čia — susimastymą klausytojų veiduose.

O, kas mergos, do mergelės, Kada myli, kada — ne...

Minėję minėjimo dalį pradėjo solistas Paulius Rūtenis. Po jo sodrių dainų, smuikininkas Pr. Matukš sugrįžo ketelį lietuviškų dainų ir muziką J. Zdanavičiaus "Nuotaikas".

Publikai ši kompozicija labai patiko, bet net ir gausiausi plojimai nepavyko išprovokuoti p. J. Zdanavičių pasirodyti scenoje. Tikimės, kad jis parašys daugiau šios rūšies kūrinių, nes mums jų nepaprastai trūksta, kadangi mūsų kompozitoriai daugiausia apsiriboja dainomis.

Solistė G. Vasiliauskienė padainavo A. Jakubėno ir V. Kavecko kūrinius: Ji savo švelniu balsu ir malonia išvaizda yra visuomet — buvo ir ši kartą — publikos laukiama ir suprantama. Šią pirmą minėjimo dalį užbaigė "žuvusios kartos atstovai", vad. V. Ratkevičius, sušokdami "Apgaviką" ir "Kubilą".

Ir aš matau gimtinės šiaurės keliai

Į saule degančius namus... Antroje programos dalyje liūliavo

* Indijoje dėl 2 metų nederliaus liko badas kaimuose Bombėjaus apylinkėse. 6 milijonai žmonių kentia badą. Didelį jų dalis yra pasiryžus išskelauti į kitas valstijas išeiti duonos.

* Į Australiją atvyksta garsus Amerikos inžinierius Dexheimer, kuris yra įskiestas nurodyti tikslų planą Australijoje statomai užtvankai ir dviem tuneliams prie Snowy Mountains.

kitą.

"Iki šios valandos mes nieko nežinojom. Ši rytą mes gavome keistą laišką ir viršininkas išsiuntė mus patikrinti. Kai mes jį su namuose nieko neradome, susisiekojom viena iš mūsų buvusių tarnų ir tas pasakė, kad prieš atleidimą iš tarnybos jūsų žmona liepusi jam šitą laišką įmesti į paštą. Paklausėme, kur galėtumėm jus surasti. Jis nurodė viešbutį, kuriame jūs dažniausiai apsidavot New Yorke. Gal norite paskaityti tą laišką?"

Laiškas buvo adresuotas vietinei policijai: "Aš nebegaliu ilgiau apsikinti savo mylimo vyro. Paskutiniu metu laiku mano skausmai pasidarė nepakeliamais, būdama nereikalinga nei jam nei sau pačiai, kai pabaigsiu šį laišką, išgersiu nuodų kad išlaisvinus abu. Aš tikiu, kad mano vyras man atleis ir šią liūdną dovaną mūsų vestuvių dieną priims taip, kaip aš supratau."

Vertė Vac. Tamošaitis

dainininkų G. Vasiliauskienės ir M. Rudzinskių "Lopšinė" ir skausmu prabilo "Tėvynės ilgesio" dainos. Publika iššaukė šį duetą pakartojimui. Po to už uždangos pasigirdo vyrų choro daina, kuri akompanavo N. Skidzevičiaus melo-deklamacijai:

— Ne!

Dar didvyriai tenai pasiliko, kad laisvai rūsentų bent kibirkštėlę.

Smūtkelis pravirksta prie kelio aukų,

kada krinta Miško Brolis nukautas,

savo malda — šnabzdėdamas šventčiausią:

— Tave taip mylėjau Motina Žeme!

— deklamavo širdį veriančių balsu aktorius. Tačiau greitai dainininkas P. Rūtenis nubraukė šią karčią tikrovę savo daina. Po jo sekė vyrų choras muziko V. Šimkaus vadovaujamas. Pasirodžius chorui visų veidai nušvito. Esu tikras, kad mūsų dainininkams lietuvių jautia pagarbą dėl jų pasiaukojimo, kurio dėka jie randa laiko dainai po sunkaus darbo. Aš linkiu, kad mūsų Choras išstėtų pagal jų dainuotos dainos žodžius:

kaip ažuolas drūts prie Nemunėlio... Solistams akompanavo p. D. Oldham (seną lietuvių bičiulė) ir p. E. Martinienė.

Minėjimas buvo baigtas Lietuvos Himnu.

Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias...

22 valandą per Adelaidės 5 K A radijo stotį buvo transliuojama lietuviškos muzikos valandėlė dalyvaujant solistei A. Gučiuvienei ir pianistei D. Oldham. Čio bangomis nuskambėję pažįstamos lietuvių dainos priminė šią dieną lietuviams, kurie negalėjo dalyvauti minėjime Adelaidėje.

Adelaidės lietuvių Bendruomenės Valdyba paskyrė visas savo jėgas organizuoti šios dienos minėjimą. Nuširdi visuomenės padėka jai!

E. P.

Skaitytojai pasisake

Atsakymai į anketą, mūsų išsiųntą dar pr. metais visiems skaitytojams, jau beveik visi gauti. Iš viso atsakė 86,4% visų skaitytojų, taigi, pareikšta nuomonė yra absoliutinės daugumos nuomonė. Dar viena kita anketa gaunama ir dabar, bet tai jau jokių būdu nepakeis rezultatų.

I klausimą: Ar reikėtų vėl atgavinti skyrelį vaikams "Mūsų mažiesiems", atsakė: taip — 42%, ne — 51,5%, susilaikė — 6,5%.

II klausimą: Ar užsienio žinių reikėtų duoti daugiau ar mažiau, atsakė: daugiau — 75%, mažiau — 18,5%, susilaikė 6,5%.

III klausimą: Ar žinių iš Lietuvos norėtume daugiau ar mažiau, atsakė: daugiau — 85,5%, mažiau — 8,5%, susilaikė — 6%.

IV klausimą: Ar pageidaujate, kad kiekviename numeryje būtų spausdinama novelė, atsakė: taip — 69%, ne — 24%, susilaikė — 7%.

V klausimą: Ar juokų skyrelį reikėtų padaryti nuolatinį ar ne, atsakė: taip — 60%, ne — 38,5%, susilaikė — 1,5%.

VI klausimą: Ar norite turėti kiekviename numeryje įvairenybių skyrelį "Visur visaip", atsakė: taip — 83,5%, ne — 16%, susilaikė — 0,5%.

VII klausimą: Ar žinių iš lietuvių gyvenimo pasaulyje norėtume daugiau ar mažiau, atsakė: daugiau — 84,5%, mažiau — 13%, susilaikė — 2,5%.

VIII klausimą: Ar laikraščio formatą išlaikyti dabartinio dydžio ar dvigubai sumažinti, padarant 16 puslapių, atsakė: nekeisti — 75,5%, sumažinti — 18,5% ir susilaikė 6%.

Laisvose pastabose daugelis skaitytojų pareiškė idomų ir naudingų nuomonių bei sugestijų. Šitos nuomonės yra idomos ne tik redakcijai, bet ir visiems mūsų skaitytojams ir jas komentuosime sekančiame AL numeryje.

Jūsų, malonūs skaitytojai, atsakymai ir pageidavimai mums yra kelmis ateities orientacijai ir stengsimės patenkinti daugumos valią.

Sėkančiame AL numeryje, kaip jau minėjome, pradėsime komentuoti skaitytojų laisvas pastabas ir pageidavimus.

Redakcija

Vestuvine dovana

Billy Rose

Prieš keliolika metų viena New York'o firma paskyrė savo valdininką Oskar Parkes tvarkyti visus piniginius reikalus netolimaime priemiesčio gyvenusios Miss Genoveva Knowland, kuri buvo labai turtinga ir sirgo nepagydoma kaulų liga.

Jau per savo pirmąjį apsilankymą pas ją Oskar įsigijo nelaimingosios damos prielankumą ir po to kiek laiko buvo kviečiamas į svečius. Po pusmečio pasipiršo jis ją.

"Gal tai yra netinkama ir neromantiška proga piršlyboms", — kalbėjo jai, "tačiau juk abu gerai žinomė ko norime iš gyvenimo. Aš mielai būsiu su Jumis, man yra gera kad galiu padėti, o be to — juk mes pakęčiame vienas kitą."

Po vestuvių Parkes negalėjo per daug rūpintis savo sergancia žmona, bet jos ūkį tvarkė sąžiningai, tinkamai ir net dalį bendrų pragyvenimo išlaidų dengė iš savo kišenės. Po antrų vedybinių metų Genoveva pakeitė savo testamentą ir viską pervedė savo vyrui žinai.

Tik tuomet Parkes nusprendė įvykdyti savo planą, kurį jau buvo sukūręs po pirmojo apsilankymo pas Miss Knowland — ją nužudyti. Be to, dar kita New York'o moteris, vardu Rita, darėsi nekanti ir emė grąšinti, kad

Oskaro žmonai surasianti turtingesnę vyrą, negu jis.

"Savaime aišku", kalbėjo pats su savimi, — kad nebus jokio nusikaltimo, jei policija atsidurs prieš neišsprendžiamą mįslę ir juo labiau, kad nieko nesužinos apie tai. Apgalvokime pamaziau."

Pirmasis žingsnis buvo paaiškinti žmonai, kad Belgijoje yra kaulų ligų specialistas ir kad jiedu abu privalo keliauti į Europą gydymuisi. Žmona Genoveva, sujaudinta savo vyro rūpestingumu, viskam mieliai pritarė.

Antras veiksmas — pranešti visiems draugams ir pažįstamiems, kad jis su žmona spalio 9 dieną, tuoj po sukaktuvių, išvyksta kelionei į Jūromis ir dėl blogos žmonos savijautos atsiprašyti visus, kad nedarytų jokių atsisveikinimo ceremonijų.

Trečiasis punktas buvo atleisti iš tarnybos visus tarnus ir pasakyti jiems, kad namai yra uždarami.

Beliko tik tarp spalio 7 ir 8 dienos naktį nužudyti žmoną, pašalinti lavoną ir, kita rytą nuvykus į New Yorką pasiimti Ritą, viešbutyje užsiregistruoti kaip po vyras ir žmona, ir už kelių dienų išplaukti į Europą. Iš ten po mėnesio pranešti telegrame, kad žmona mirė ir jos pelenus parsivežą į New Yorką...

Spalio 7 d. vakare Parkes atleido vi-

English Section

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons.....

Free Radio Lessons.....

Surname..... Christian Name.....

Address.....

State.....

My native language is -

The Litany of Humiliation

Question: "Do you plead guilty in the sense of the indictment? Explain your guilt."

Slansky:

"My collaborators became agents of imperialist espionage services, that is, of the French, English, and particularly the American services, and carried out hostile activities serving the interests of the American and English imperialists, who aimed at liquidating the people's democratic order, restoring capitalism, and effecting a reorientation of Czechoslovak foreign policy in favor of the Western capitalist powers..."

"I avoided exposure for so long by masking my hostile activities and acting politically in a two-faced manner. In public I played the part of a supporter of the Bolshevik line of the Party, while in reality I had abandoned the Bolshevik position..."

"The aim was to draw Czechoslovakia into imperialist preparations for a new world war, a war against the USSR, the people's democracies, and hence also (against) Czechoslovakia, and Czechoslovak people. By my hostile work I aided these barbarous plans of the Western imperialists, these present day successors of Hitler..."

"I sabotaged the application of the experiences of the All-Union Communist Party (Bolsheviks)..."

"Even though I knew that their plans had little chance of success, our Anti-State Center helped the pre-February reactionaries led by Benes..."

"Like Tito in Yugoslavia, I relied on demoralized members of the International Brigade in Spain..."

"I have already said I committed a grave crime in connection with the death of Jan Sverma... It happened on November 10, 1944, during a march from the Chabeneč Mountain in the low Tatras. On that day I failed to do all I could have done to save Sverma's life. Before the beginning of the march I had not given Sverma, who was of a physically weak constitution, sufficient cover. I had failed to make arrangements to help him. At the beginning of the snowstorm Sverma walked slowly and was frequently forced to rest. This was also due to the fact that his boots were too small. He had been forced to put these boots on after he had lost his own pair. When the snow-

storm rose, Sverma fell behind and I did not arrange for assistance for him. I feel, therefore, that I am responsible for Sverma's death and I admit this responsibility..."

Geminder:

"In the diplomatic service, bourgeois nationalist cosmopolitan Zionist elements were appointed to foreign legations... Many people whom we sent to the USSR and the People's Democracies... had to be recalled for unreliability or incompetence..."

Hajdu:

"At the Paris Peace Conference, Clementis openly adopted a hostile attitude to Popular Democratic Hungary, artificially creating difficulties on the subject of a population exchange between Hungary and Czechoslovakia, thereby intensifying the tension between the two countries, worsening relations between them, and thus aiding the imperialist camp..."

"It was generally known that the Foreign Ministry was a bulwark of Benes reaction. At its head stood two exponents of this reaction — Masaryk and Clementis..."

London:

"I spoke of my connections with Field to Slansky several times in 1949, to Geminder, and later to Karel Svab. Svab, in particular, cleverly reminded me of my connections with Field and told me that I had been saved from serious consequences thanks only to Slansky, Geminder, and himself. Because of this I became even more active in carrying out Slansky's criminal policy against People's Democratic Czechoslovakia..."

Simone:

"... Clementis financed my espionage activities."

"As a conspirator I am responsible for every action and crime of each Jewish member of the conspiratorial center..."

"I am a writer, supposedly an architect of the soul. What sort of architect have I been—I who have poisoned people's souls? Such an architect of the soul belongs on the gallows. The only

(Continued on page 7)

Welcome

TEXT OF BROADCAST BY MINISTER FOR IMMIGRATION OVER THE NATIONAL NETWORK AT 6.30 P.M. ON 19TH JANUARY, 1953.

sic of his bagpipes and the attractive For most of you — like myself — these last few weeks have been very happy ones. We have spent them with our families in a festive holiday spirit, we have enjoyed — in their Australian setting — our traditional Christmas celebrations, "peace and goodwill" have been not only on our lips but in our hearts. We have enjoyed the sunshine, the ramblings through the bush, our sports, and our fun at the seaside, through a typical Australian summer.

It has been a period when we have had good cause to count our blessings — good cause to be grateful for them — good cause in the rich heritage which Australian citizenship has brought to us.

Tomorrow in Canberra we shall be opening our Fourth Citizenship Convention. When we were doing the planning for our first Citizenship Convention a few years ago it seemed that this time of the year was the most appropriate in which to hold them. The benefits we derive from citizenship come the more naturally into our thoughts at this time of goodwill and happy enjoyment, and it is also time of the year when we commemorate our National Day — Australia Day. In speeches and articles we find emphasis placed upon the theme of citizenship. What can be more fitting when we celebrate the founding of our first Australian settlement than that we give thought to the benefits and responsibilities which flow from our membership of the Australian nation.

The Citizenship Convention has become a significant institution in our public life. It brings together once a year the most representative gathering of its kind held at any time during the year in Australia. It is, I believe, a unique gathering; I do not know of anything quite like it in any other part of the world. Delegates representing something like two hundred interested organizations come together from all States of the Commonwealth and from every walk of our public life. Most of the delegates are leaders in their own section of our community. They are able in their turn to take the lessons of the Citizenship Convention back to their own organizations and thus by their explanation and influence spread them throughout the whole community. You will find all the churches represented here, the welfare organizations such as Y.M.C.A., Y.W.C.A., Rotary, women's organizations, exservicemen's organizations, press, radio, the trade union movement, employers' organizations and a whole host of other public-spirited bodies. The State Ministers of Immigration or their representatives also attend and we have with us, of course, the senior officers from the Commonwealth and State Departments concerned with immigration matters.

What is the purpose of the Convention? It is principally concerned with problems which flow from our immigration programme. Its aim is to build understanding among our

people and support for migration in its various aspects. If we are to absorb successfully the new settlers who have come to this country we must know their difficulties — we must help them overcome them. The good citizen will prove himself to be a good neighbour to the newcomer. We all prize the quality of mateship. We regard mateship as being part of our national character. We Australians may sometimes resent persons placed in authority over us but on the other hand we are no less often anxious to help those whom we consider less fortunately placed than ourselves.

We would not have been able to make the success we have of our migration programme since the end of the war if we had not shown ourselves to be a warm-hearted friends and good neighbours to our immigrant settlers — and that friendship has been given, I am glad to say, irrespective of their country of origin. But a willingness to be friendly is not enough. We must get to know the problems the new settlers will encounter if we are to work usefully with him to overcome them.

This meeting each year of community leaders provides the opportunity for a useful exchange of information and ideas. I, as the Minister responsible for the administration of the programme, place as much information as I can before members of the Convention. This is supplemented by other speakers; then Convention breaks up into discussion groups. These groups talk over together various aspects of the programme. They aim at making the process of community assimilation as effective and successful as it can be.

The settlement of immigrants in a modern complex civilised community life such as we enjoy in Australia bristles with problems. There are differences of language, differences of nationality, different historical traditions, different religions and forms of religious observance, different methods of work, different likes and dislikes of food and drink. Somehow these differences must be merged together into a harmonious community. They are the kind of thing we have in mind when we talk about problems of assimilation. But assimilation does not mean a complete submergence of these differences. Naturally, we want the migrant to adapt himself or herself to what we proudly term the Australian way of life. But the migrants, particularly the more elderly of them, cannot be expected to forget or abandon entirely the most cherished of their national traditions, nor should we ask that of them. Some Australians foolishly appear to resent this. They might well recall that many of our own British traditions are the product of centuries of blending of people who possessed originally a similar range of differences. It was from the blending process that there emerged the British character with its devotion to ideals of democracy and freedom. After all, we do not resent the fact that the settler from Scotland pre-

serves his national dances, the murr of his accent. We rightly regard these things as colourful and pleasing ingredients in our national life. Here in Australia we are already finding ourselves the richer materially and culturally from the impact of the new settlement which has taken place in these post-war years.

Australia has welcomed some 720,000 new settlers since the end of the war. Half of these were British people whose assimilation has presented comparatively little difficulty to us. It speaks volumes, however, for the good sense and tolerance of the Australian citizen as it does also for the stout hearts and adaptability of our new settlers that this great addition to our population has taken place with so little dislocation. Knowing something of the difficulties I regard it as a remarkable achievement of which we may be justly proud.

These are factors which make this year's Convention even more significant than usual. It will be the first held in the reign of Her Majesty Queen Elizabeth. As a new settler applies for naturalization to qualify for full citizenship he must renounce allegiance to his former country and swear allegiance to our Queen. The new citizen then acquires the security of membership of the British family of nations over which Her Majesty reigns. This guarantee of new freedom conferred through democratically elected parliaments giving their allegiance to a most loved monarch is a priceless heritage. Those of us who were born in Australia are perhaps inclined to take these privileges for granted. They are eagerly sought by the new settler who thereafter shares them in common with his fellow Australian citizens. They mean much more to those of our immigrant settlers who have seen these things destroyed in the country of their birth.

At this Convention we shall have for the first time new Australians from the various national groups. Who are better able to discuss the problems of assimilation than those who have found it necessary to cope with them in their private lives? We shall be much assisted by what these delegates are able to tell us.

To those of us who participate the Citizenship Convention is an inspiring gathering. We have succeeded in keeping our discussions out of the stormy arena of party politics. We have demonstrated, each time we have met that the Australian people can sink their political differences and can act unitedly in a great national cause. In the past we have shown we are able to do this in periods of war. It is heartening to us all to find we can reveal the same good citizenship in a period of peace.

I like to think that through our Citizenship Convention we are gradually establishing a tradition of community teamwork — teamwork which will serve as a model for combined endeavour at many other levels and in relation to many other of our national problems.

I take this public opportunity to say "welcome" to all the delegates who will be playing a part in the Convention and to thank them for the help they are giving in a great national undertaking.

KIEKVIENAS LIETUVIS ĮSIGYJA LIETUVIO PASĄ IR PERKA TAUTOS FONDO ŽENKLIUKUS.

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA,
Tel. LF 1984 ir LF 4513

Pas mus atėjęs Tamsta galėsi pasirinkti iš įvairiausių klasių ir modelių auto-mašinų. Pas mus Tamsta tuojau pastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją mašinų vertę.

Tikrai elastiškas išsimokėjimo planas!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą, mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos Jūsų kišenei. Ateikite pas mus ir įsitikinkite. Visas smulkmenas mes aptarsime asmeniškai patogiam mūsų biure.
Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandien!

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujais modeliais. Mes jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

Fruit Shop

120A Hindley St., Adelaide,
S. A.

Švieži, aukščiausios kokybės vaisiai. Patarnavimas greitas ir sąžiningas. Prieinamos kainos. Atdara 7 dienos savaitėje.

*Japonijos 4 didžiausios partijos nutarė kreiptis į visas šalis, kurios pasirašė taikos sutartį su Japonija, prašydamos pritarimo paleisti visus "karo nusikaltėlius".

*Britanija ir Jugoslavija pasirašė prekybos sutartį. Jugoslavija pirmą kartą po karo gavo didelį kontingentą savo prekių įvežimui į Britaniją.

*Briljantų ieškotojas Boer, kuris jų ieškojo nesėkmingai 22 metus, rado Afrikoje 325 karatų briljantą, vertės £13,500. Jis jį pardavė ir pusę pinigų atidavė savo draugui.

AR JAU ĮSIGIJAI LIETUVIO PAŠĄ IR TAUTOS FONDO ŽENKLUKŲ? JEI NE — KREIPKIS Į SAVO APYLINKĖS VALDYBĄ, SENIUNĄ ARBA RAŠYK TAUTOS FONDO ATSTOVYBEL.

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiuojasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta į mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir prieinamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin
13 PEEL Street, ADELAIDE

(Continued from page 6)

service I can still render is to warn all who by origin or character are in danger of following the same path to hell."

Rejka:

"Together with my accomplices, I committed terrific sabotage in industry, mainly by wrongly distributing investments and by directing them to unproductive industry..."

"In the field of foreign trade, we put into effect the plotters' concept of maintaining the economic dependence of Czechoslovakia on the West—chiefly by orienting Czechoslovak foreign trade to the West—and acted against the development of trade relations with the USSR and the People's Democracies."

"We made provisions in the Five Year Plan for excessive quantities of consumer goods to be exported to the Western countries and for the excessive import of raw materials from Western countries."

DEMESIO PONIOS ir PONAI!

Mes siuvame amerikoniško stiliaus kostiumus ponioms ir ponams. Mūsų europietiškas darbas Tamstų tikriausiai neapvils. Apsilankykite — įsitikinsite.

KAREL SVOBODA

171 Hutt Street, Adelaide, SA

BORDER RITES

A ceremony took place on November 17 at a point on the Czechoslovak-Soviet frontier. There a "Message of Peace and Friendship," which had been carried through the entire length of Czechoslovakia by relays of runners, was handed over to Soviet representatives. Radio Prague announced in its November 17 broadcast:

"It took ten days for the message to reach the Soviet frontier, near Vysne Nemecke. Soviet and Czechoslovak units mounted a guard of honor. Emil Zatopek and another Czechoslovak Olympic champion handed the message to Frantisek Kubac, chairman of the Slovak National Council, who presented it to the Soviet delegation. The leader of the Soviet delegation was S. A. Kovpak, representing the chairman of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR."

"In handing over the message, Kubac spoke of the feelings of friendship and brotherhood which inspire our entire people, feelings of eternal devotion and loyalty to the Soviet Union, the invincible stronghold of Socialism, and to the great Stalin. No force on earth can ever tear asunder the links of brotherhood that join the peoples of Czechoslovakia and the Soviet Union, Kubac stressed."

DEBATE CONCEDED

A correspondent describes an example of the Communists' technique for solving civil disputes in Czechoslovakia:

"Since 1949 the citizens of Lidice (the town destroyed by the Nazis in 1942) have been debating about a prospective church for their reconstructed village. The Roman Catholics wished to have a church for their members, basing their argument on the fact that in the old Lidice there was a Roman Catholic Church. The Protestants insisted on having a church of their own denomination."

"The argument between the Catholics and the Protestants has finally been settled by the State Office for Church Affairs in Prague. This office decided that no church at all will be built in Lidice. Houses will be put up on the lot formerly designated for the church."

POOR HOUSEKEEPING

The Communist regime in Bulgaria takes pride in its network of community kitchens intended to feed workers cheaply and minimize the necessity for women to stay at home. Trud (Sofia), October 24, mourned the current state of this feature of Socialized life:

"The cafeteria at the Temeko Nenkov mine has at its disposal about 100 zinc dishes with peeling edges and smashed bottoms. The dining room is a small place with a cracked cement floor, completely inadequate for the number of workers. For the last two years the pots and pans have not been tinned and are now a reddish, grimy color. The tablecloths are so filthy that they have lost their original color. There are no forks and spoons, because the housekeeper developed a theory that the workers eating at the cafeteria would steal the cutlery."

"In the cafeteria at the Dimitrov mine, over 600 workers take their meals. Since the cafeteria has only 100 dishes, the workers have to eat each meal in six shifts."

"In the Tzeleva Krusha mine, the cafeteria is an old inn, dark, with a low ceiling. When it rains, the water runs down the walls. The difference between this cafeteria and the others is that this one has only 60 dishes. There are no forks and spoons. The manager of the mine, however, is very farsighted. When he goes into cafeteria to eat, he informs the cooks ahead of time so that he can be provided with a dish, fork and spoon."

Pirkite pas tuos,
kurie skelbia
AUSTRALIJOJOS LIETUVY

SULTANS SOUGHT

The September issue of Szinhaz es Filmmuveszet (Budapest) announced the release of the first Hungarian-made animated cartoon, and commented:

"It took a long time for the first Hungarian animated cartoon to be developed. Previously such a film promised no profits to the Hungarian investor because the American films flooded all markets... The liberation of our country brought about a welcome change in this field too. Now we have cartoon films at our disposal which will have an unprecedented effect. It is natural that the first animated cartoon is based on a Hungarian fairy tale, 'The Diamond Half-Penny of the Little Rooster.' This is the story of a rooster who finds a diamond half-penny, but loses it again when a King, passing through the village, takes it away from him. After various exciting adventures, the little rooster retrieves his half-penny and, in addition, takes away other treasures from the King and distributes these among the poor."

"Traditionally, this story takes place during the Turkish occupation of Hungary, and it is the Turkish Sultan who takes the rooster's diamond penny. But our film producers, in an attempt to give the film a more modern setting, have created a 'Kulak King' to take the place of the Turkish Sultan. This was a mistake, because a description of the Turks in Hungary would have revived a very colorful period in Hungarian history. Turkish splendor would have offered a more interesting background than the rather shabby castle of the kulak. Furthermore, the 'Kulak King' was not a very appropriate choice because foreign rulers and their castles furnished in exotic styles are more characteristic of Hungarian history..."

IT STILL RAINS IN GAWLOWEK

Communist propaganda in Poland refers frequently to the construction and reconstruction program for rural schools. The tempo of this construction, and the way in which it is being carried out, are described in a letter to the editor of Wola Ludu (Warsaw), November 2:

"We, pupils of the seventh grade in Gawlowek's elementary school, write this letter to you, because we cannot wait any longer for the completion of our village schoolhouse. Its construction began when we were attending fifth grade, two years ago. A deep basement and the foundations were built then. One year later the walls and ceiling were finished and plastered. Usually, when houses are built, they are covered first with a roof and then plastered inside. Here, however, it is the other way around. There is no roof yet, although the walls are painted inside. The builders thought, perhaps, that the weather would be nice. Rains came, however; the walls and ceilings got wet, and the cement came off before we had begun to study in our new school."

"And that is why we write to you. The roof is still not there and water has been collecting in the basement for two years. And we have to study in the old, uncomfortable buildings."

"We appeal to the Council's Presidium to hasten the progress of the construction. It still rains in Gawlowek..."

PANIC IN THE PLANTS

The fulfilment of production plans in many factories is carried out on a schedule of "loaf-and-scramble," according to criticisms in the Communist press. To illustrate this, the Bulgarian newspaper Shturschel (Sofia), November 7, published a "Diary of a Factory Director":

"October 1: I will no longer be director of a textile factory if in the future I allow such a rush at the last minute. It was clever of the technical manager to think of manufacturing fabric linings instead of fabrics, which are

much more difficult to turn out. This saved me. Otherwise, we would certainly have failed to fulfill the plan."

"October 3: A certain negligence is noticeable in the factory. Today I drew up an outline of 12 steps designed to improve the work. I will also prepare an hourly production plan and will ask for the immediate distribution of the monthly production plan to all employees."

"October 11: Unsatisfactory work. The plan for the month is fulfilled by only 16 percent. This reminds me of the previous month. Then it was the same story and we were reprimanded by the authorities. Funny people — why do they worry? After all, we are still in the first ten days of the month."

"October 27: Full mobilization. I threw all forces into the production battle. I even sent all office employees to work in the factory. Typists were measuring fabric lengths and accountants were nailing trunks. The doorman was also put to work. He proved useful in unloading yarn."

"November 1: This time I was sure I had fulfilled the plan. But... misfortune. The Textile Collective refused to accept the lining we made because it was not included in the contract. Moreover, they refused to accept other fabrics of ours, because of defects."

BULGARIAN AID TO NORTH KOREA

Since the beginning of the year, refugees have reported that there are Bulgarian missions in North Korea. The first confirmation of this in the Bulgarian press appeared in the newspaper Trud (Sofia) on October 28:

"Some months ago, a medical unit left for heroic Korea, headed by Dr. Konstantin Mitchev, with the task of giving medical help to the courageous Korean nation fighting for freedom and national independence. The brigade was organized by the Bulgarian (Communist) Red Cross, and is composed of qualified volunteer physicians, nurses, surgeons, obstetricians etc."

"At the present time the members of the brigade are serving in various hospitals in Pyongyang. In spite of the difficult working conditions, the Bulgarian medical unit fulfills with honor its highly humanitarian tasks. This patriotic manifestation of the fraternal sympathy of the Bulgarian nation toward the legitimate struggle of the Korean people brings forth brotherly gratitude from the workers of heroic Korea."

Niekuomet nevēlu užsisakyti daugelio mėgiamą iliustruotą žurnalą

Karys

Pagėdaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laiku lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodys; KARYS — tai mūsų tradicinio vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariaus nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmečiui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratos mokestį lengvai gali prisiųti Money Orderiu.

Tuoju siųsk prenumeratos pinigus šiuo adresu: KARYS
680 Bushwick Ave., Brooklyn
21, N. Y.

IS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

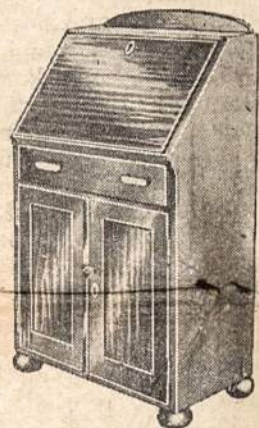
Stalinas nutarė galų gale sužinoti, kaip stipriai ji myli jo piliečiai. Vieną vakarą jis išėjo pasivaikščioti ir sutikęs pirmą pilietį nusivedė į restoraną ir gerai pavaišino jį degtine. Po to jis paklausė jį:

— Klausyk, pasakyk man, ką tu iš tikro manai apie draugą Staliną! Pilietis bailiai apsidairė ir išsivedė Staliną į gatvę, čia pasilenkęs prie pat jo ausies jam sušnabždėjo:

— Jis visur seka mane.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

vienam mėnesiui

**Evans
&
Clarke**

100 GRENFELL STREET, ADELAIDE, Tel. W2358

NAUJI BALDAI

Tualetinis stalėlis, 3 stalčiai £12.10.0
Lovos, 3 pėdų pločio £ 6.19.6
Ažuolinės virtuvės kėdės £ 2. 0.0
Komoda £11.19.6

VARTOTI BALDAI — GERAME STOVYJE

3 gb. saliono komplektas £12.10.0
8 gb. valgomojo komplektas £17.10.0
Dvigubas miegamojo komplektas £17.10.0
Spinta virtuvei £10.15.0
Foteliai £ 4.10.0

MES MIELAI IŠPILDOME UŽSAKYMUS PAŠTU

Mūsų firma atdara kiekvieną šeštadienį iki 12 valandos dienos.

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MŪSŲ PARDAVEJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

NAUJAUSIOS VYRŲ MADOS!

Harcourt Ltd, ypatingą dėmesį kreipia į europietiškas vyrų madas, kurias patiekia prieinamomis kainomis! Mūsų kostiumai yra siuvami mūsų nuosavoje siuvykloje pirmiausiai.

EUROPIEČIŲ SIUVĖJŲ

Jeigu Tamstai reikalingas kostiumas skubiai — ateiškite pas mus. Jeigu Tamstai reikalingas kaklaraištis, markškiniai ir t. t. — ateiškite pas mus. Naujausių madų sportiški švarkai ir kelnės yra mūsų specialybė! Visos mūsų prekės yra garantuotos — jeigu Jūs jomis nepatenkintas — mes grąžiname Jums pinigus!

HARCOURT Ltd

71a Rundle Street, Adelaide
Telefonas: W 2640.

JAV-bių KARO VADOVYBĖ IN-FORMUOJA RAUDONUOSIUS APIE BOMBARDAVIMUS

JAV-bių karo laivyno vadovybė pranešė raudoniesiems Korėjoje, kad sekančią dieną bombarduos Wonsan uostą. Manoma, kad tai yra demonstracija, siekianti parodyti, kad sąjungininkai laiko komunistų gynybą tokia silpna, jog net žinodami, kada bus bombardavimas, jie vistiek neįstengs jam pasipriešinti.

Naujasis Sąjungininkų vadas gen. M. Taylor pareiškė, kad Sąjungininkų armija pilnai pasiruošusi sutikti bet kokį komunistų puolimą.

Korėjos frontuose jokių žymesnių karo veiksmų neįvyko.

DARBO PARTIJA LAIMI

Ivykusiuose New South Walse ir Vakarų Australijoje parlamentų rinkimuose Darbo Partija išėjo laimėtoja. NSW parlamente Darbo Partija turės net 21 vietą daugiau, negu visos kitos partijos paimitos kartu. Vakarų Australijoje Darbo Partija turės mažiausiai 26 atstovus iš bendro 50 atstovų skaičiaus.

Pažymėtina, kad jau kiek anksčiau įvykusiuose rinkimuose Viktorijoje taip pat didele dauguma laimėjo Darbo Partija.

Šie daviniai rodo, kad sekančiuose Federalinio Parlamento rinkimuose laimės Darbo Partija.

"PASIRINKITE: Į SOVIETŲ RU-SIJĄ AR KALĖJIMĄ"

JAV-bėse komunistų vadai pamažu išrenkami iš viešo gyvenimo ir dedami ten, kur jiems vieta. Prieš metus buvo nuteista įvairiam laikui 11 komunistų vadų, gi ši mėnesį New Yorke buvo vėl nuteista 13 antraičių vadų.

Teisėjas Edward Dimock, visai netikėtai atvestiems išklausti sprendimo kaltinamiesiems, pareiškė: "Jūs galite pasirinkti: išvykti į Sovietų Rusiją, ar Amerikos kalėjimą. Deja, visi "kovotojai" už komunizmo idėjas pasirinko "kapitalistinį" kalėjimą... Vis geriau..."

Iš nuteistųjų penki yra rusų kilmės, du lenkai, vienas gimęs Trinidade ir tik keturi gimę Amerikoje.

* Japonų komunistai pasisavino praktinomą žinomą Gestapo metodą: kankinimai ir net žudynės praktikuojama tarp komunistų partijos narių, kurie yra įtarti "kaltais".

NERIZIKUOKITE SAVO GYVENIMO PARTNERIU!

Jeigu esate vienišas, jūs būsite supažindintas korespondenciniu būdu su normais draugais-ėmis. Naujieji ir senieji australai visų luomų, amžiaus ir religijos yra mūsų tarptautinio klubo nariai. Jokių įsipareigojimų. Dėl platesnių informacijų, pridedant pašto ženklą atsakymui, rašyti: Milton's Friendship Club (Reg'd), Dept. 4 Box 2871 G.P.O., Sydney

KLASINIO BALETO MOKYKLA

Nuo š. m. sausio 31 d. Agnes Babičeva "Girl Guide" patalpose, I aukšte, 138 Gawler Place, Adelaide, pradeda naują baleto klasę vaikams. Valandos: 11 iki 1. Privatus adresas: 10 Barrow Street, Unley, SA, Tel. UA 8549

Motor Works

Didelis pasirinkimas gerų vartotų automobilių. Grynais ar išsimokėjimui, 147 Pirie St., Adelaide. Telefonas W 3283

D. Nasvytytės Išraiškos Šokio Grupės

SPEKTAKLIAI ADELADEJE

Ivyks Town Hall š. m. vasario mėn. 27 ir 28 dienomis (penktadienį ir šeštadienį), 8 val. vakaro ir š. m. vasario mėn. 28 d., šeštadienį, 2 val. po pietų (jaunimui papigintomis kainomis). Bilietai gaunami pas Allan's, 51 Rundle Street, ir viena val. prieš spektaklio pradžią prie kasos.

ANGLIJOS KARALIENĖ APLAN-KYS AUSTRALIJA

1954 m. vasario mėn. 3 dieną Anglijos Karalienė atvyks laivu "Gotiko" iš Nauj. Zelandijos Sydnėjūn. Karalienė lydės jos vyras Edinburgo kunigaikštis. Vasario 13 dieną Karalienė vyks lėktuvu aplankyti Brisbanę. Ji viešės Queenslande iki vasario 22-ros dienos ir po to vyks Centrinėn Australijos teritorijon, kur ji išbus 5 dienas. Vasario 27 dieną Karalienė išvyks "Gotikos" laivu į Viktoriją. Kovo mėn. 10 dieną Karalienė vyks tuo pačiu laivu į Tasmaniją ir kovo 17 dieną atvyks į Adelaidę, kur ji viešės 10 dienų, o po to išvyks Perthan. Karalienė pareiškė, kad būdama Pietų Australijoje ji nori aplankyti Broken Hill.

ADENHAUERIS VYKS AMERIKON

Amerikos užsienio reikalų ministeris Dulles, viešėdamas, Bonnoje, pakvietė Vakarų Vokietijos kanceliarijos dr. Adenauerį apsilankyti Amerikoje.

Dr. Adenaueris šį pakvietimą priėmė. Jis vyks Amerikon šių metų kovo mėnesį. Taip pat prieš pat Adenauerio vizitą Amerikon vyks Prancūzijos ministeris pirmininkas Mayer. Manoma, kad Amerikoje šie abu premjerai greičiau ras bendrą kalbą.

*Šveicarai pagamino laikrodį, kurį užtenka palaikyti vieną kartą 24 valandų laikotarpįje bet kokioje šviesoje ir tas laikrodis eis naudodamasis energija, paimta iš šviesos.

* Nauj. Zelandijoje ir Australijoje gyvena 58.000 žydų. Jių sudaro 1% visų žydų gyvenančių pasaulyje.

Hollywoode norima gaminti spalvuotą filmą 24 karto mažesnio matavimo negu dabar, tuo būdu jas pritaikinti televizijos naudojimui.

* Amerikoje farmeris Burgoyne šaudėsi 4 valandas su 17 policininkų, kurie buvo atvykę jį areštuoti. Jį suimant policija iššovė 2.000 kulku.

Sportas

Redaguoja V. Čepiauskas

KREPŠINIS

"Vytis" — Norwood 34:23 (1953-II-5)

Neatvykus rungtynėms Jaiūnskui su Kitu talkon atėjo futbolininkas Sidabras, kurį vėliau pakeitė atvykęs Šliužas. Žaidžiant neįprastam sąstate, mūsų krepšininkams ši pergalė sunkiai atėjo. Dėka jauno žaidėjo Alkevičiaus gražių metimų ir progų išnaudojimo, pasėka gavosi užtikrinta.

Taškus pelnė: A. Ignatavičius 11, Alkevičius 13, Merinas 6, ir Gurskis su Šliuzu po 2.

"Vytis" — Sturt 38:18 (1953-II-12)

Pusfinalinėse rungtynėse Vytis lengvai įveikė Sturt. Nors mūsų geram žaidėjui Ignatavičiui tą vakarą mėtymai nesisekė, tačiau dėka gero komandinio žaidimo pasiektas gražus rezultatas.

Taškus pelnė: Jaiūnskas 8, Gurskis 7, Alkevičius 6, Pyragis, Petruška, Petkūnas po 4, Ignatavičius 3 ir Merinas 2. Edas

FUTBOLAS

"Vytis" — Bohemians 1:3 (1953-II-2)

Šį kartą mūsų futbolininkai susitiko su stipriausiu savo grupės priešu. Jau pradžioje žaidinių priešininkas įsodina į mūsų vartus net du įvarčius. Vėliau Sabaliauskas savo aštriu smūgiu vieną įvartį išlygina. Deja priešas pridėda dar vieną ir rungtynės baigiamos mūsų nenaudai. Nežaidė mūsų Kitas, gal tas ir turėjo įtakos pralaimėjimui. Gerai, kad mūsų puikus vartininkas daug kartu kritišką padėtį išgelbėjo.

"The News", austrų dienraštis yra paskyręs geriausiam žaidėjui ir daugiausiai taškų surinkusiam, premiją. B.N.

Brangus Tautiečiai!

Vasario 16-tosios proga

Prieš 35 metus, 1918 m. vasario 16-ją Lietuva vėl buvo paskelbta laisva ir nepriklausoma valstybė ir kaip tokia įėjo į viso pasaulio nepriklausomų valstybių šeimą ir buvo jų pripažinta. Tai didelė ir brangi mums diena, Lietuvos prisikėlimo diena, tai mūsų Tautinės Velykos. Kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų nublokštas, tą dieną su džiaugsmu prisimena garbingai nueitą mūsų nepriklausomąjį laikotarpį ir su giliu liudėsiu pergyvena mūsų tėvynės patirtus skausmus ir vargus vėl patekus žiaurios priespaudon. Bet kiekvienas lietuvis taip pat nenustoja vilties, kad Lietuva tariant poeto žadžiais, "vėl pabus gi kada". Pasaulinės politikos raida, ypač naujam JAV prezidentui pradėjus eiti savo pareigas ir pasireiškęs naujas judėjimas už "geležinės uždangos", duoda daug gražių vilčių ir verčia budėti ir būti pasirėngusiems visokioms staigmenoms.

Bet ar visi mes esame tam tinkamai pasirengę ir ar atliekame bent mažiausią tai, kas įgalintų mūsų vadovaujamus organus, stovinčius lietuviškųjų interesų priešaky, vartoti visais prieinamais būdais Lietuvos išlaisvinimo darbą?

Kiekvienam darbui, kiekvienai idėjai įgyvendinti reikalinga lėšų. Tų lėšų yra reikalingas ir Lietuvos laisvinimo darbas. Tas lėšas mes galime gauti tik iš savo tautiečių. "Pasaulyje pasklidę lietuvių sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę", sako Lietuvių Chartos 1 straipsnis. Tas vieningumas apsiereikia per tautinį solidarumą. "Tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė... Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklas kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą", šakoma toliau tos pat Chartos 11 straipsnyje.

Solidarumo mokestis Australijoje yra visai mažas — tik vienas šilingas mėnesį. Šį mokestį kiekvienas lietuvis, kuris supranta tautinių reikalų svarbą, neliks nesumokėjęs. Gražiausiu ir tyriausiu to tautinio solidarumo, tos aukščiausios tautinės dorybės pavyzdžiu, gali būti tūlas mūsų tautietis, ne-

noris būti viešai skelbiamas, kuris pasidžiaugė paskubėjęs iš pirmosios šių metų jo gautos bedarbio pašalpos sumokėti visą 1953 metų tautinio solidarumo mokestį. Tas neįkainojamai brangus pavyzdys paskatins gal ne vieną mūsų tautietį, esantį žymiai geresnėse materialinėse sąlygose, paskubėti atlikti savo pareigą ir savo solidarumo įnašą įsijungti į bendrą visų pasaulio lietuvių vieningai varomą tautinį darbą.

Kovai už pavergtos Tėvynės išlaisvinimą Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra įsteigęs Tautos Fondą. Tautos Fondo tikslas telkti kovai reikalingas ir pakankamas lėšas.

Solidarumo mokestis daugumoje naudojamas vietos Lietuvių Bendruomenių reikalams ir tik mažesnioji dalis perkeliama į Tautos Fondą. Tad kiekvienas lietuvis, mokėdamas savo tautinio solidarumo mokestį, yra raginamas atskirai prisidėti nors ir mažą savo auką Tautos Fondui sustiprinti.

Vasario 16-sios minėjimas yra geriausia proga mūsų tautiečių didžiausiam solidarumui pasireikšti. Šiais metais kiekvienas mūsų tautietis turėtų įsikalti sau galvon ir pasižadėti:

1. Tuojau pat įsigyti savo Apylinkėje Lietuvių Pasą.
2. Padaryti auką Tautos Fondui ir atžymėti tai Lietuvių Pasa, įkljuojant atitinkamai sumai aukos ženkluką.
3. Susimokėti tautinio solidarumo mokestį, taip pat atžymint tai Lietuvių Pasa specialiu ženkliuku.

Lietuvių Pasas yra labai svarbus dokumentas dabarčiai, o ypatingai ateičiai, įrodąs, kiek sąmoningo lietuviu būta ir kiek jų prisidėta prie to vieningo darbo į mūsų Tėvynės išlaisvinimą. Lietuvių Pasas su jame atžymėtais mokestimais, — tai Tautinė Taupymo Knygelė ir jos pareiškėjui išlaisvintoji Tėvynė atsilygins labai ir labai aukštais nuosimčiais.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

PRANEŠIMAS

Pranešame Lietuvių bendruomenei, kad 1952 m. gruodžio mėn. 17 dieną, Camperdown parapizis patalpose, Sydney Apylinkės Valdyba, dalyvaujant 2 organizacijoms atšovams ir vienam kvietiniui, Rūbų Vajaus metu surinktus rūbus, avalynę ir kit. daiktus rūpestingai supakavo į vienuoliką didelių siuntinių ir pasiuntė į Vokietiją mūsų tautiečiams per Lietuvos Raud. Kryžį, Reutlingen. Šiuo reikalu yra surašyti atitinkami aktai, o jų nuorašai pasiųsti ALB Krašto Valdybai.

Didelis aciū kun. Butkui, kuris savo pastangomis išrūpino per atitinkamas Australijos valdžios įstaigas suaukotas gėrybes nemokamai pasiųsti į Vokietiją, o taip pat nugabenti į Sydnėjus uostą.

Taupydami laiką ir laikraštįje vietą, daiktams aukotojų sąrašo neskelsiame. Pinigais aukuoja: V. Karvelienė £8, K. Butkus £2, N. Žygienė £2, J. Ramanauskas £2,10, Goulburno lietuviai per p. Nekrošienę £2,15, O. Gilandienė £1 ir Badauskas £0,10.

Visiems aukotojams, rinkėjams ir pagelbininkams tariame širdingą lietuvišką aciū.

ALB Sydney Apylinkės Valdyba.

"LIETUVIŲ DIENOS"

Mėnesinis iliustruotas lietuvių žurnalas.

"Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje telpa virš keturiasdešimt puikių, puošnių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo bei veiklos.

"Lietuvių Dienos" duoda kiekviename numeryje įdomių straipsnių, poezijos, beletristikos, prisiminimų ir šiaip žinių iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"Lietuvių Dienos" sausio numeryje rašo: prof. J. Brazaitis, Vysk. V. Brizgys, Dr. B. Nemickas, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. Dr. J. B. Končius, J. Mikuckis ir kiti.

"Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai prisijungus savo adresą. Metinė prenumeratos kaina 4 doleriai. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA.

AKTINGOS SPAUDOS TALKININKES

Lietuvių Skautų Sąjungos Spaudos Ryšininkei E. Laurinaitienei vadovaujant, Sydnėje, Adelaidėje ir kitur verbuojami lietuviškai spaudai skaitytojai. Jų darbo vaisiai jau pasirodė. Antai, Sydnėje naujų prenumeratorių surado skautės P. Daukutė, V. Osinaitė, M. Osinaitė ir D. Ivinskaitė. Adelaidėje pasidarbavo Dalia Levickytė.

Skautės pasiryžusios ir toliau talką teisti.

Spaudos Ryšininkei p. E. Laurinaitienei ir visoms jos talkininkėms priklauso nuoširdi lietuviškosios spaudos leidėjų padėka

LIETUVIŠKOS BIBLIOTEKOS ADELAIDĖJE VEIKLA

Adelaidės Apyl. biblioteka buvo suorganizuota 1951m. pabaigoje ir pradėjo veikti 1952m. pradžioje. Pradžioje knygos buvo renkamos aukų būdu iš tautiečių, kurios ir sudarė bibliotekos pagrindą. Deja, nors skaičiumi, suaukotos knygos ir dabar dar yra vyraujančioji pozicija, bet jų kokybė, aktualumas ir vertė yra gana maža. Daugumas suaukotų knygų yra senos, gerokai apdėvotos, menkos literatūrinės vertės. brožiūrų, žurnalų ir laikraščių pavidalu. Dalis knygų yra 5-6 egz. bei nereikšmingo aktualumo dėl ko jos mažai skaitomos. Nors lietuvių literatūros teorijos — istorijos, poezijos, lietuvių dramos, romanų, apysakos, novelės, humoro, satyros ir skaitymų knygos yra skaičiumi gausiausios (151 egz.) bet dėl didžiausio naudojimo jų visvien per mažą. Ypač trūksta naujausiai išleidžiamų lietuvių literatūros veikalų, kurių niekas neaukvoja, o juos reikia pirkti. Kiek lėšos ir galimybės leidžia šios knygos stengiamasi įsigyti. Žurnalų ir kitų periodinių leidinių neperka dėl jų trumpo aktualumo.

Per 1952m. biblioteka naudojos 40-45 asmenys. Iš skaitytojų imamas 10 šil. simbolinis užstatas, kuris, atsisakius knygas toliau imti, grąžinamas. Už skaitomą knygą imamas 3d. mokestis knygyno pašto, užsakymų, knygų apmokėjimo ir kt. smulkiomis išlaidom. Iš vaikų skaitytojų šis mokestis neimamas. Per 1952m. iš bibliotekos buvo išduota 484 knygos skaitymui.

Nuo pat bibliotekos veiklos pradžios t. y. 1951.II.7d. iki 1952.II.31d. biblioteka turėjo pajamų iš viso £ 34.18.9. Per tą patį laikotarpį padaryta £ 26.10.0.

Ateityje norint plėsti biblioteką ir sudaryti vieną iš stipriausių lietuviškų bibliotekų Australijoje, reiktų pirkti visas naujai išleidžiamas knygas, užsakyti lietuviškąją Enciklopediją ir Australijoje leidžiamus lietuviškus laikraščius. Sunkū numatyti kiek lėšų tai pareikalautų, bet apytikriu apskaičiavimu 1953m. bibliotekai reiktų apie £ 150.

Gaunant tokią sumą galima būtų planuoti didesnio masto biblioteką, kuri pasiliktų neįkainojamą turtu ne vien dabarties tremtinių lietuvių, bet ir būsimai lietuviškai kartai Adelaidėje.

Iki šiol buvo vengiama didesnės viešos reklamos lietuviškojo spaudų vien dėl to, kad išreklamavus galima susilaukti didesnio skaitytojų antplūdžio, kas biblioteką veikty paralizuojančiai ir visus skaitytojus nuo jos atbaidytų. Biblioteka palyginti turi dar mažai knygų, ypač vertingesnių ir naujai išleidžiamų vos po 1 egz., kad galėtų patenkinti visų skaitytojų pageidavimus. Skaitytojui norint gauti naują išleistą knygą ir dabar tenka laukti kartais kelių mėnesių. Taip yra kai tėra apie 40 nuolatinių skaitytojų, o kas būtų jei jų būtų dvigubai ar dar daugiau. 90% skaitytojų reikalauja naujai išleidžiamų knygų; beveik 100% grožinės literatūros, o tų knygų turime tik po 1 egz. Todėl tenka laukti, kol biblioteka sustiprės naujai išleidžiamomis knygomis, kurios daugelio nebus skaitytos, tuomet ir platesnė vieša informacija bus naudinga, kuri duos naujų skaitytojų antplūdį.

Atskirai teltų atkreipti dėmesį į lietuvių vaikus, ypač lankančius šeštadienio mokyklą. Nors vaikams skiriamų knygų nėra daug, bet šis tas pasisukaityti yra, ko jie nėra skaitę. Ypač reiktų vaikų paraginti pasikaityti Maironio, Valančiaus, Vaižganto, Kudirkos, Krėvės, Pietario Brzdionio ir kt. lietuvių rašytojų veikalus kurių bibliotekoje yra, bet nei vaikų nei jaunimo neskaitomi. Deja, iki šiol nei mokyklos mokytojai nei vaikai bibliotekai neparodė susidomėjimo.

Liūdnas faktas, bet, deja, taip yra!

DIDŽIAUSIAS EUROPIETIŠKO MAISTO PASIRINKIMAS PIETŲ AUSTRALIJOJE

D. LEONI

80 Gouger St., Adelaide

MES KALBAME DAUGUMA EUROPOS KALBŲ. MUSŲ PATARNAVIMU IR PREKĖMIS — NENUSIVILSITE.